

TEKNOLOJİ ÜSTÜNE /

Dr. Duran KOCABAG
1973/1908

Her tarihsel dönemin kendine özgü üretim araçları vardır. Örneğin; ilkel bir avcı toplumunda, avcının avını vurmak için kullandığı ucu sivriltilmiş sopası yada keskinleştirilmiş taş bıçağı avcı toplumunun temel üretim araçlarıdır. Basit tarımla geçinen bir toplumda temel üretim araçları toprak, karasaban ve bunu çekmek için kullanılan öküz veya at gibi hayvanlardır. Çağımızın üretim araçları ise modern makinalar, sistemler ve tesislerdir.

Her çağın üretim araçlarının gelişmişlik düzeyi, aynı zamanda o çağın insanın bilgi ve gelişmişlik düzeyinin bir ölçüsüdür, çünkü üretim araçları bizzat insanın kendisi tarafından geliştirilir. Belli bir tarihsel dönemdeki üretim araçlarının gelişimi homojen olmayıp, toplumdan topluma farklılıklar gösterir. Her toplumun verimliliği de göreceli olarak üretim araçlarının gelişmişlik düzeyi ile sınırlıdır. Daha gelişmiş üretim araçlarına sahip olan toplumlar, o çağın belirleyici toplumlari olup, daha geri toplumlar, çeşitli doğal nedenlerle maddi olarak daha zengin olsalar bile uzun dönemde gerek ekonomik gerekse düşünsel olarak üretim araçlarını kontrol eden toplumların etkisine girmeye mahkumdurlar.

Üretim araçlarının tasarlanması, geliştirilmesi, üretilmesi ve uygulanması ile ilgili bilgi sistemini teknoloji olarak betimleyebiliriz. Bu bilgi sistemi teknolojidir ki, üretim araçlarını geliştirir. Günlük hayatta kullandığımız cihazlar, makinalar, sistemler teknoloji olmayıp, teknolojinin dışavurumu ürünleridir. Onun için de, gelişme çabası içindeki ülkeler gelişmiş ülkelerden makina satın almakla teknoloji toplumu olamazlar. Olsa olsa teknoloji toplumlarının pazarları olabilirler.

Bilim ve teknoloji konusunda ülkemizde bir kavram kargaşası olduğunu sanıyoruz. Teknoloji deyince genellikle makinalar vs. düşünülmemekte ve bilim olmasada teknolojinin dışarıdan satın alınabileceği ifade edilmektedir. Aslında bilim ve teknoloji arasında böyle bir ayırım yapmak

yanlıştır. Aralarındaki tek fark; teknolojinin daha çok üretime yönelik bilgi, bilimin ise kısa dönemde böyle bir kaygısının olmayabileceğidir. Çağımızda bu fark büyük oranda kaybolmuş olup, bizzat bilimin kendisi büyük bir üretici güç haline gelmiştir.

Ülkemiz maalesef, bütün "çabalara" rağmen, üretim araçları yönünden dışarıya bağımlı durumdadır. Bu bağımlılık aynı zamanda ülkemizi geliştirmiş ülkelerin siyasi ve ideolojik baskılarına da açık hale getirmektedir. Bununda temel nedeni tabii ki, modern üretim araçlarının geliştirip üretebilecek bilgi sistemine sahip olmamız yani bilim ve teknoloji yönünden geri oluşumuzdur. Buna rağmen elbette bir takım çabalarda olmuyor değil. Bunun güzel bir örneğini, son günlerde yakından görme imkanını bulduk. Tatil dönüşü İzmir/Menderes'te Etibank Bor Araştırma Grubu Daire Başkanı, değerli dostumuz Sn.Doç.Dr.Kenan

Poslu'yu ziyaretimiz sırasında, kendisi büyük bir incelik göstererek, kuruluş çalışmaları yaklaşık üç yıldır süren merkezinin laboratuvarlarını gezdirme inceliğini gösterdi. Bilmediğimiz gibi bor, çok önemli bir ham madde olup ülkemizde dünyanın bor rezervleri yönünden en zengin ülkelerin başında geliyor. Bu nedenle bu konuda böyle bir araştırma merkezinin bugüne kalmış olması çok geç bile sayılabilir. Ama başlanmış olması yine de önemli bir gelişmedir. Bor Araştırma Merkezi, alt yapı olarak gerçekten çok güzel hazırlanmış. Merkez; klasik, analitik ve fiziksel test olanaklarının yanında alev fotometresi, zetametre, Atomik Adsorbsiyon, XRF cihazı gibi hepsi de en gelişmiş bilgisayar sistemleri ile çalışan cihazlarla teçhiz edilmiş. En önemlisi de iyi bir kütüphane oluşturabilmek için bir başlangıcın yapılmış olması. Çünkü iyi bir kütüphane olmadan Araştırma-Geliştirme (AR-GE) yapmak mümkün değildir. Araştırmacı yeni bir şeyler geliştirebilmek için kendisinden önce çalıştığı konuda başkalarının neler yaptığını ve çağdaşlarının yeni hangi konular

üzerinde çalıştığını ve hangi sonuçlara ulaştıklarını takip edebilmek zorundadır. Çünkü hiçbir bilimsel ve teknolojik gelişme kendiliğinden ortaya çıkmaz, kendisinden önceki birikimin üzerinde yükselir. İyi bir kütüphaneye ulaşma imkanı olmayan bir araştırmacı kör bir araştırmacıdır. Bu nedenle Bor Araştırma Merkezi'nin kuruluşuna bir kütüphane oluşumu ile başlanmış olması, çok yerinde bir karar olmuştur. Tabii birşeyi kurmak tek başına yeterli değildir. Önemli olan onu çalıştırıp geliştirebilmektir. Ülkemizde çok iyi başlamış ama mevcut politiko bürokratik kültür içinde kısırlaştırılmış kuruluşlar az değildir. Araştırma- geliştirme süreklilik ister. Bir araştırmacının yetişmesi kolay değildir. Deneyim ve tecrübe gerektirir. Eski bir ETİBANK'lı olarak dileğimiz, ETİBANK'ın bu merkezde çalışan araştırmadan normal tayin sisteminin

**tasarlanması,
geliştirilmesi,
üretilmesi ve
uygulanması ile
ilgili bilgi sistemini
teknoloji olarak
betimleyebiliriz. Bu
bilgi sistemi
teknolojidir ki,
üretim araçlarını
geliştirir..**

dışında tutması ve onları dağıtmak yerine yeni kadrolarla güçlendirmesidir. Bor Araştırma Merkezi desteklenirse, bor ve bor ürünleri yanında, sahip olduğu alt yapısı ile sadece ETİBANK'a değil, başka kuruluşlara da hizmet verebilecek önemli bir AR-GE kuruluşu haline gelebilir.

Zorunluluk gelişmenin anasıdır. Teknolojik araştırmaların amacı, mevcut problemlere çözüm getirmek, yeni ve daha gelişmiş çözümler bulmaktır. Hiç

bir teknolojik gelişme mevcut teknolojilerden ve birikimlerden soyut olarak gerçek-leşmez. Teknolojinin gelişimi kendi iç dinamiği olan akışkan ve bulaşıcı bir prosestir. Bir alandaki bir gelişme geri beslemeli olarak diğer alanları da etkiler ve gelişmesine neden olur. Madencilik dünyadaki en eski sanayi koludur. Bu alanda oluşan teknolojik birikim, başka alanlardaki sorunların çözümünde her zaman uygulanabilir gelmiştir.

Avustralyalı bilim adamları, toksit atıkların madencilik teknolojisini kullanarak yok edilmesi için yeni bir yöntem üzerinde çalışıyorlar(l). Batı Avustralya Üniversitesi (UWA), Batı Avusturalya Kimya Merkezi ve CRA araştırmacıları tarafından geliştirilen yeni yöntem, PCB ve DDT gibi toksit kimyasalların, konvansiyonel teknolojiye dayalı basit bir bilyalı değirmende öğütülmesine dayanıyor. Değirmen içinde toksit maddeler, kireç gibi kimyasallarla öğütülerek, aralarındaki tepkime bilyaların çarpışması ile oluşan mekanik enerji tarafından aktive edilmektedir. Bu tepkime, toksit moleküllerin tamamı ile karbon, kalsiyum hidroksit ve kalsiyum klörür gibi zararsız yan ürünler halinde parçalanmasına neden olmaktadır. Yöntem özellikle PCB ve DDT gibi organoklorürlerin yok edilmesinde etkilidir. Yapılan ölçümler, bozunmanın %99,996'dan daha fazla olduğunu göstermektedir. Bozunma işlemi, PCB'nin kalsiyum oksitle tepkimesine bağlı olup, yakma (incineration) yönteminin aksine, proses kapalı bir kap içinde düşük sıcaklıklarda gerçekleştiği için, potansiyel olarak zehirli herhangi bir gaz çıkışı yoktur. Ayrıca nisbeten oldukça ucuz malzeme kullanılıyor olması nedeniyle, prosesin maliyet yönünden de uygun olacağı ümit edilmektedir.

H₂S gazı, gerek sülfür minerallerinin kimyası ve zenginleştirilmesi yönünden, gerekse metal iyonlarının çözüldükten çöktürülmesi işlemlerinde, madencilik sektöründe öteden beri iyi bilinen bir gazdır. Amerikan Madencilik Bürosu (US Bureau of Mines) şimdi, kendisinde toksit olan bu gazın, çevre ile ilgili olarak, metal madeni

Hiçbir teknolojik gelişme mevcut teknolojilerden ve birikimlerden soyut olarak gerçekleşmez. Teknolojinin gelişimi kendi iç dinamiği olan akışkan ve bulaşıcı bir prosestir. Bir alandaki bir gelişme geri beslemeli olarak diğer alanları da etkiler ve gelişmesine neden olur.

su atıklarının arındırılması amacı ile kullanılmasını sağlayacak yeni bir yöntem üzerine araştırma yürütüyor (1).

Metodun, maliyet ve uygunluk yönünden konvansiyonel kireç yöntemine alternatif oluşturabileceği, daha temiz atık su ve daha ucuz atık maliyeti sağlayacağı, ayrıca da su içindeki metallerin selektif kazanımına olanak sağlayacağı ümit edilmektedir. Yeni yöntemin önemli bir özelliğide, kullanılacak H₂S gazının yemek ve lağım atıkları gibi organik atıkların bakteriler tarafından bozunması ile elde edilecek olmasıdır. Bu amaçla bir bioreaktör içinde sülfat indirgeyen doğal (indigeneous) bakteriler kullanılmakta ve reaktör içinde oluşan H₂S gazı inert taşıyıcı bir gazla taşınarak, % 0,3 H₂S içeren bir gaz akışı elde edilmektedir. Gaz katyonları taşıyan kirli atık su ile temas geldiği zaman, ağır metaller suda çözünmeyen sülfürler halinde çökeltmektedir. Elementer sülfür (S⁰)'de oluşabilir. pH'ı ayarlamak suretiyle, çökelen konsantrinin bileşimi kontrol edilebilecektir. Metal sülfürleri çöktürüldükten sonra, H₂S'nü kaybetmiş "biogaz" ve metallerinden arınmış sülfatça zengin su tekrar bio-reaktöre döndürülmektedir.

(1) Mining Environmental Management, March 1994

40.YIL ETKİNLİKLERİ FUTBOL TURNUVASI DEVAM EDİYOR....

Odamız tarafından 40. YIL ETKİNLİKLERİ kapsamında düzenlenen halı saha futbol turnuvası 16 takımın katılımıyla başladı. Turnuvaya Maden Mühendisleri Odası, Mimarlar Odası, Mimarlar Odası Ankara Şubesi, Bozka Mimarlık, TKİ, KBİ, TDÇİ, ETİBANK Genel Müdürlüğü, ETİBANK Aramalar Dairesi, MTA Sondaj Dairesi, MTA Teknoloji Dairesi, Jeoloji Mühendisleri Odası, Orman Mühendisleri Odası, Harita Mühendisleri Odası, Nitromak A.Ş., İnşaat Mühendisleri Odası takımları katılmıştır. 4'erli gruplu yapılan ilk tur sonucunda 8 takım çeyrek finale kalmıştır. Eleme usulü yapılan maçlar sonucunda 4 takım yarı finale kalmıştır. Bu takımlar; Maden Müh.Odası Bozka Mimarlık TDÇİ Harita Mühendisleri Odası

SATRAÇ TURNUVASI YAPILDI....

Odamızın 40.YIL ETKİNLİKLERİ kapsamında düzenlenen Satraç Turnuvası 12-13 Kasım tarihlerinde Lokalimiz de yapıldı. 5 turlu İsviçre sisteminde ve Satraç Federasyonu'nun malzeme desteği ve resmi hakemi gözetiminde yapıldı. Turnuva sonucunda birinciliği Mehmet Tuğran, ikinciliği Jeoloji Mühendisi Selim İKİZER üçüncülüğü ise Jeoloji Mühendisi Turan ÜLKER aldı.

BRİÇ TURNUVASI YAPILDI...

40.YIL ETKİNLİKLERİ kapsamında düzenlenen Briç Turnuvası yapıldı. Turnuva sonucunda birinciliği Saffet Durak-Tayfun Özusul ile aynı puanlı Onur Çokgör-Murat Ocakta paylaştılar. İkinciliği Hüseyin Taşkın-Can Uzuner, üçüncülüğü ise Turan Şencil-Süleyman Özkul aldılar.

AİDAT BORCUNUZU 1994 YILI İÇİNDE ÖDEMİYİ UNUTMAYINIZ.

EUROGOLD MADENCİLİK OVACIK ALTIN MADENİ İÇİN ÇEVRE BAKANLIĞINDAN OLUMLU GÖRÜŞ ALDI

- İlk altın madeni için start verildi..
- Çevre Bakanlığı, Bergama-Ovacık Altın Madeni için Eurogold firmasına olumlu sonuç verdi...
- Firma, herhangi bir riske karşı, Ovacık halkını sigorta edecek, Ovacıklılar yatırımdan önce sağlık taramasından geçirilecek...

Çevre Bakanlığı 19 Ekim 1994 tarihinde Ovacık Altın Madeni için olumlu görüş verdi. Çevre Bakanlığı üç yıldan beri kullanılacak teknoloji, yer ve faaliyetin işletme öncesi, işletme süresince ve işletme sonrasında muhtemel çevresel etkilerin en aza indirilmesine yönelik tedbirleri içeren teknik raporları incelemiş, maden sahası ve çevresine inceleme gezisi yapmış, yöre halkının görüşlerini almış, ETİBANK 100. Yıl Gümüş Madeni' ni ziyaret etmiş, halkın karar sürecine katılımını sağlamak amacıyla 26.10.1992 tarihinde Bergama' da oldukça geniş katılımlı (yöre halkı, üniversite, ilgili kurum ve kuruluşlar, siyasi partiler, yerel yönetim, gönüllü kuruluşlar, basın temsilcileri) bir toplantı düzenlemiş, Türkiye' de ilgili kuruluşlar (MTA), üniversiteler (maden, jeoloji, kimya, çevre mühendislikleri), ABD Çevre Kuruluşu EPA dan görüşler almış ve bütün bu incelemeler sonucunda gerekli çevre önlemlerinin alınması şartıyla olumlu görüş vermiştir. Bu önlemlerden bazıları şunlardır:

-Tesislerden çıkan atıklar kimyasal arıtma ile arıtılacaktır. Arıtılan çamur kil ve jeomembran (Yüksek Yoğunluklu Polietilen) ile geçirimsizliği sağlanmış atık hazinesinde depolanacaktır.

-Atık Depolama Haznesi DSİ ile yapılan protokol ve teknik şartnamede belirtilen teknik özelliklere uygun olacaktır.

-Atık haznesi mensap kısmında, yeraltısuyu akım yönünde 5 adet izleme kuyusu açılacaktır.

- Kırıcı ve elek üniteleri kapalı olacak ve yaş toz tutma ünitelerine bağlı olacaktır.

- İşletme sonrasında tüm saha rehabilite edilerek yeniden ağaçlandırılacaktır. İzleme ve rehabilitasyon için banka teminatı işletmeye geçmeden önce verilecektir.

-İzmir Valiliği'nin Koordinatörlüğünde gerekli denetimleri yapmak üzere İzleme-Denetleme Komisyonu kurulacak, bu komisyon gerekli görülen her türlü ölçüm, analiz vb. işlemleri yapmaya, yaptırmaya yetkili olacaktır.

Çevre Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi ve Planlama (ÇED) Genel Müdürü Murat Sungur Bursa, bir basın toplantısı düzenleyerek, Altın Madeni için verilen izin ve firmanın taahhütleri konusunda bilgi verdi.

Murat Sungur Bursa, Eurogold firmasının, maden için aldığı çevresel etki değerlendirmesi raporunun ilk kez 14 Ocak 1991' de Bakanlığa ulaşması ve altın çıkarma işlemi sonrasında siyanür kullanılacağı belirtilmesi üzerine, aynı yöntemin kullanıldığı ETİBANK' in Kütahya' daki gümüş tesislerinde inceleme yapıldığını söyledi. Yetkililerden, madende 8 yıldan beri kullanılan siyanürün, çevreye ve çalışanlara bir olumsuz etkisinin gözlenmediği yolunda bilgi alındığını, daha sonra, Ovacık halkıyla konunun tartışıldığını, ilgili kurum ve kuruluşlarla toplantılar yapıldığı, alınacak tedbirlerin görüşüldüğünü belirten Bursa, daha sonra izlenen yolu şöyle anlattı:

"İlgili kurum, kuruluş, üniversite ve konunun uzmanlarının görüşüne başvurulduğunda, kullanılacak teknoloji ile işletme sırasında ve sonrasında alınması gerekli tedbirlerle ilgili olarak farklı düşünceler bu-

lunduğu ortaya çıktı. Bunun üzerine kendileriyle bizzat görüşüldü, yurtdışı kuruluşlara da, bir yazı ile sözkonusu teknolojinin ülkelerinde kullanılıp kullanılmadığı, kullanılıyorsa hangi tedbirlerin alındığı soruldu. ABD Çevre Kuruluşu (EPA) dan gelen iki uzman, maden işyerinde inceleme yaptı ve kullanılacak siyanür hakkında ilgililerden bilgi aldı. Bakanlık ayrıca, siyanür ve ağır metallerin bertarafı konusunda, Üniversite ve ilgili kuruluşlara gerekli soruları sordu. Dışişleri Bakanlığı' na bir yazı yazılarak, dünyadaki siyanür ve ağır metallerin bertarafı ile ilgili uygulamalar hakkında bakanlığımıza bilgi sağlanması istendi. Firmaya, madenin atık barajındaki sızma konusunda, model çalışmaları yaptırılarak, bunların taşınabileceği uzaklık ve yeraltı sularındaki konsantrasyonları hesaplandı, son olarak da, ABD Çevre Kuruluşu'ndan gelen iki uzman ile konu yeniden tartışıldı."

EMNİYET KATSAYISI YÜKSEK

Tesislerden çıkacak siyanür ve ağır metallerin, bölgenin meteorolojik diğer özellikleri gözönüne alındığında, doğal bozunma yöntemiyle, bertaraf edilmesinin mümkün görüldüğünü bildiren Bursa, ancak tesisin yerleşim yerlerine yakınlığı, 1.derecede deprem kuşağında olması nedeniyle kimyasal arıtma yönteminde uygulanmasının ve atıkların bütün bunlara ek olarak atık barajında toplanması kararına varıldığını söyledi. Bursa "Bütün bu çalışmalar sonunda, firmanın, işletme öncesi, işletme sırasında ve işletme sonrasında yerine getirmesi gereken yükümlülükleri içeren bir taahhütname karşılığında, bakanlığımızın olumlu görüşü verildi' diye konuştu.

Eurogold firmasında, Ovacık ile benzer iklim koşullarında bulunan diğer altın madenlerinde bulunmayan arıtma tesisi yapmasını istediklerini kaydeden Bursa, bu tesisin, DSİ' nin denetiminde, taban ve duvarlarının, geçirimsiz kil tabakası ve sentetik esashi malzemeye kaplanacağını anlattı. Bursa, alınan tedbirlerle, riskin en aza indirildiğini ve emniyet katsayısının mümkün olduğu kadar yüksek tutulduğunu da belirterek, "Alınan bütün tedbirlere rağmen, çok düşük bir ihtimal olmasına rağmen, insan sağlığı ve çevre kirliliği yönünden

bir risk sözkonusu olduğunda, firma yöre halkına tazminat ödeyecek" diye konuştu.

İZLEME KUYULARI AÇILACAK

Murat Sungur Bursa' nın verdiği bilgiye göre Eurogold firmasının Çevre Bakanlığı'na altın madenini çıkarılması ve işletilmesiyle ilgili olarak verdiği taahhütnamenin bazı maddeleri özetle şöyle:

"Atık barajından, yeraltı sularına sızma olup olmadığının kontrolü için, DSİ nin uygun gördüğü yerlerde beş izleme kuyusu açılacak. Bu kuyulardan belli aralıklarla numune alınıp tahlil edilecek. Maden sahasındaki ağaçların kesimi, Orman Bakanlığı ile yapılan taahhütnameye uygun olarak kesilecek, tesis kapandıktan sonra, saha tekrar ağaçlandırılacak. Madenden çıkacak toz emisyonunun, yönetmelikte belirtilen miktarları aşmaması için tedbirler alınacak, çevreye toz ölçücüler yerleştirilecek, kademeli şekilde toz tutma sistemleri kurulacak. Rüzgar kesici bitkiler dikilecek ve yollar ıslatılacak. Gürültü seviyesi yönetmelikte belirtilen sınırları aşmayacak, gerekli ölçüm cihazları hazır bulundurulacak.

Ovacık-Çamköy-Narlıca köyü halkı işletme öncesi, işletme sırası ve sonrasında, Sağlık Bakanlığınca sağlık taramasından geçirilecek, maliyet şirketimiz tarafından karşılanacak. Beklenmedik durum ve kazalar karşısında, yöre halkı ile bağlantı kurmak açısından bir haberleşme ağı kurulacak.

Tehlikeli ve zehirli maddelerin taşınması, yürürlükteki mevzuata uygun olarak yapılacak. Siyanür, sodyum siyanür içermeyen briketler halinde polipropilen torbalarda bulunacak. Torbaların her biri kapalı tahta sandık içerisinde siyanür için ayrılmış kapalı bir sahada stoklanacaktır. Siyanürler, tesise konteynerler içinde sağlanacak. Depolama binası ateşe dayanıklı malzemedan yapılacak ve kilitli tutulacak. Tesiste siyanür içeren tüm ünitelerde hidrojen siyanür gazı, günlük olarak dedektörlerle ölçülüp rapor edilecek ve aylık rapor halinde İzleme-Denetleme Kurulu' na sunulacak. Bu gazın sınır değerlerinin aşılması durumunda siyanür ve diğer kimyasalların taşınması, depolanması sırasında oluşabilecek bir kaza halinde, yeraltı sularının kalitesinde bir bozulma halinde, beklenmedik bir deplem, sel, zehirlenme gibi bir durumda uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanan acil eylem planı inşaat aşamasında iken bakanlığa sunulacak. Kuşların atık havuzuna yaklaşmasını önlemek için atık barajı çevresine uyarı cihazları yerleştirilecek.

Tesis işletmeye kapandıktan sonra, izleme kuyuları ve atık havuzunun 5 km. içindeki yerlerden 5 yıl süreyle izleme sürdürülecek. Alınan numunelerde bir kirlilik sözkonusu ise, İzleme-Denetleme Komisyonunun belirleyeceği süre kadar izleme devam edecek.

Firma, yöre halkını kamuya mesul sigorta yapacaktır ve sigorta poliçesini Çevre Bakanlığı' na sunacak.

Eurogold firmasının sorumluluğu madenin işletmeye kapanmasından itibaren geçen 5 yılın sonunda, yeraltı sularında herhangi bir kirlenmeye rastlanmadığının ve tüm şartlarının yerine getirildiğinin belirlenmesinden sonra bitecek.

BUL ŞUBE GENEL KURULU YAPILDI

Mart 1994' te yapılan Oda Genel Kurulu' nca alınan karar uyarınca kurulan İstanbul Şubemizin ilk Genel Kurul'u 21.10.1994' te İTÜ Maden Fakültesi Konferans Salonu' nda yapıldı.

Sn. Atilla YALÇIN' in divan başkanı seçilmesiyle başlayan Genel Kurul' da Oda Başkanımız yaptığı konuşmasında, İstanbul' daki örgütlenmemizin sektörümüz açısından önemli olduğunu, üyelerimizin bu örgütlenmeye omuz vermesini istedi. Fakülte Dekanı Prof.Dr.Şinasi ESKİKAYA, şubeye Fakülte olarak gereken desteği vereceklerini vurgularken, söz alan üyelerimiz şubenin yapmasını bekledikleri etkinlikleri belirttiler.

Şube Geçici Yönetim Kurulu adına konuşan Tayfun MATER yapılan çalışmalarını anlatıp, üyelerden katkı istedi. Dileklerin üyelerde dile getirilmesiyle ilk gün çalışmaları sona erdi.

İkinci gün Şube Merkezinde yapılan seçimlere 70 kişi katıldı ve aşağıdaki isimler Yönetim Kurulu üyeliklerine seçildi:

ASİL

1. Ergin ARIOĞLU
2. Tayfun MATER
3. İsmail YILDIRIM
4. Öner YILMAZ
5. Ferit GÜNEŞ

YEDEK

1. Hüseyin ZANBAK
2. Ümit İZİBELİ
3. Ekrem YÜCE
4. Muammer ÇINAR
- Ö. Ayşim GÜMÜŞELİ

İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu 28.10.1994J te yaptığı ilk toplantısında Başkanlığa Prof.Dr.Ergin ARIOĞLU' nu, Yazmanlığa Tayfun MATER' i ve Saymanlığa İsmail YILDIRIM' ı seçerek görev bölümü yaptı.

TÜBİTAK ÖDÜLLERİ İÇİN BAŞVURULAR DEVAM EDİYOR...

Bilim adamlarının müspet bilimlerin temel ve uygulamalı alanlarındaki, seçkin araştırma, çalışma ve hizmetlerini değerlendirmek, üstün niteliklerini onayarak kamuoyuna duyurmak ve bir teşvik unsuru olmak üzere, TÜBİTAK tarafından "Bilim, Hizmet ve Teşvik Ödülleri", Üçüncü Dünya Ülkeleri Bilimler Akademisi Bilim Ödülleri" ile "Teknoloji Teşvik Ödülleri" için 1995 yılı aday tespit çalışmalarına başlanmıştır.

Aday gösterimi için son başvuru tarihi 31 Ocak 1995 olup, adaylar geniş bilgi ve katılım formunu Odamız merkezinden temin edebilirler

**SMMH BELGESİ
ALDINIZ MI ?**

MÜHENDİS VE MİMARLARIN SABRı TAŞTI...

TMMOBNCE MÜHENDİS VE MİMARLARIN EKONOMİK SORUNLARININ ÇÖZÜMÜ İÇİN UYGULANAN EYLEM PROGRAMI

Eylül 1994 ayı içinde başlatılan, Mühendis ve Mimarların katlanılmaz hale gelen ekonomik sorunlarının çözümü öncelikli olmak üzere demokratik, sosyal ve mesleki taleplerinin gerçekleşmesi sürecinde TMMOB yönetiminin oluşturulan eylem programı:

I. MEDYA VE KAMUOYUNA YÖNELİK ÇALIŞMALAR

1. Sık sık sorunlara ilişkin basın açıklamaları yapılacaktır.
2. Televizyonlarla (özellikle yorumcularla) ilişki kurulacaktır, görüşülecektir.
3. Yazılı basınla (özellikle köşe yazarlarıyla) ilişki kurulacaktır, gerekirse ilan verilecektir.

II. ÖRGÜTE VE KAMUOYUNA YÖNELİK ÇALIŞMALAR

1. İşyeri toplantıları düzenlenecektir. Bu toplantılar 31 Ekim - 11 Kasım tarihleri arasında tamamlanacaktır. Toplantılara TMMOB Yönetimi ve Oda Başkanları katılacaktır.
2. İKK'lar da işyeri Toplantıları için Merkez ile benzer programlar hazırlayıp uygulayacaklardır.
3. Odalar konuya ilişkin Danışma Kurullarını toplayacaklardır.
4. Konuya ilişkin TMMOB Bülteni/Bültenleri çıkarılacaktır.
5. Konuya ilişkin duvar afişleri ve el ilanları bastırılacaktır.
6. Hazırlanacak bir metin üyelere ulaştırılacaktır, onlar vasıtasıyla değişik yerlere gönderilmesi sağlanacaktır.
7. Mühendis-Mimarların Ekonomik Sorunları ile ilgili kapalı salon toplantısı yapılacaktır. (15 Kasım 1994 DSİ Salonu)
8. Bütçenin TBMM Genel Kurulu'nda görüşülmesi sırasında Yürüyüş, Miting, İş Bırakma vb. gibi eylemler gerçekleştirilecektir.
9. Eylem Bütçesi hazırlanarak Odaların katılımı sağlanacaktır.
10. Yürütülen çalışmalar Odalar - İKK işyeri Temsilciliklerine bildirilecektir

III. DEMOKRATİK ÖRGÜTLERLE

İLİŞKİLER

1. Demokrasi Platformu'nun desteğini talep eden bir yazılı metin hazırlanacaktır.
 2. Memur ve işçi Sendikaları ile demokratik örgütlerin tek tek desteği istenecektir. (TMMOB Yönetimi)
- ### IV. YASAMA ORGANINA YÖNELİK ÇALIŞMALAR (Kasım ayı)
1. Meclisteki Mühendis-Mimar üyelerle (88 kişi), üyeleri olan Odalardan oluşturulacak Komisyon görüşecek.
 2. Bütçe Plan Komisyonu üyeleri (11 tanesi mühendis - mimar) ile görüşülecektir.
 3. Bütçe Plan Komisyonu Başkanı ile görüşülecektir.
 4. Meclis Başkanı ile görüşülecektir
 5. Çalışmanın Sorumlusu: TMMOB Yönetim Kurulu, Odalar
- ### V. YÜRÜTME ORGANINA YÖNELİK ÇALIŞMALAR (Kasım'ın ilk yarısında sonuçlandırılacaktır)
1. Maliye Bakanı ile görüşülecektir.

2. Başbakan Yardımcısı ile görüşülecektir.
3. Başbakan ile görüşülecektir.
4. Cumhurbaşkanı ile görüşülecektir
5. Çalışmanın Sorumlusu: TMMOB Yönetim Kurulu, Odalar.

VI. SİYASİ PARTİLERE YÖNELİK ÇALIŞMALAR

1. Siyasi Partilerin yöneticileri ile görüşülecektir.

TMMOB MÜHENDİS VE MİMARLARIN AĞIRLAŞAN EKONOMİK, DEMOKRATİK VE MESLEKİ SORUNLARININ ÇÖZÜLMESİNE YÖNELİK EYLEM SÜRECİ BAŞLATTI

Ülkemizin yatırım, üretim, sanayileşme ve kalkınmasının en temel unsuru mühendis ve mimarlardır. Önemli bir bölümü kamuda çalışan bu kesimin içinde buldukları ekonomik ve sosyal durum, son yıllarda uygulanan ekonomik politikaları sonucu üretim sürecindeki konumlarına, üstlendikleri sorumluluklara ve sahip oldukları eğitime uyum sağlayan bir düzeye gerilemiştir.

TMMOB olarak sorumluluklarımızın çözümüne ilişkin Hükümet yetkilileri ile yaptığımız görüşmelerde olumlu yanıt alamadığımız gibi, tam tersine mevcut haklarımız da elimizden alınmıştır.

Milyarlarca liralık yatırımların sorumluluklarını üstlenen, denetleyen, hakedişlere imza koyan mühendis ve mimarlar, bugün ailelerini insanca yaşatacak asgari gelir düzeyine bile sahip değillerdir. Bu yaklaşımı devlet kaynaklarının yetersizliği, devletin tasarrufu olması veya enflasyonu denetim altına alıcı bir önlem olarak kabul etmek mümkün değildir. Bütçesini sağlam kaynaklara dayandıramayan, diğer yandan en yüksek bütçe paylarını uzun yıllardır iç ve dış borç ile faiz ödemeleri ayıran hükümetlerin ileri sürdükleri bu gerekçeleri haklı bulmakta söz konusu olamaz.

Sendikal haklara sahip işçiler toplu pazarlık sistemi ile kısmen de olsa ekonomik çıkarlarını koruyabilmektedirler. Oysa, bu haklardan tümü ile yoksun olan kamu çalışanı mühendis ve mimarlar, haksız uygulamalarla mağdur edilmektedirler.

Kamu faaliyetleri içinde sorumluluk ve risk içeren en nitelikli hizmetleri üreten ve yöneten mühendis ve mimarlar, bu ücret politikaları sonucunda ya kamudaki görevlerinden ayrılmakta ya da büyük bir umutsuzluk, kızgınlık içinde verimli olamayacağı bu çalışmayı sürdürmektedirler.

Ülkenin geleceğini düşünen yetkililerin bu olumsuz durumun daha fazla sürdürülmesine izin vermeyeceklerini umuyoruz, sorunlarımıza çözüm geliştirmelerini bekliyoruz.

TMMOB olarak kamu çalışanı mühendis ve mimarların ekonomik sorunlarının çözümünde son derece önemli gördüğümüz ve destekleneceğini umduğumuz somut önerilerimiz ise şunlardır :

I. Bugün bir çok meslek grubuna (örneğin Hakim ve Savcılar, Mülki İdari Personel, Askeri Personel gibi) tazminat ödenmektedir. Yapılacak düzenleme ile mühendis ve mimarlara da bir MÜHENDİSLİK-MİMARLIK TAZMİNATI ödenmelidir. Uygulamaya konulacak bu tazminat, Genel İdari Hizmetler Sınıfında yönetici konumunda görev yapan mühendis ve mimarları da kapsamlı ve Emekli Sandığı ile ilişkilendirilmelidir.

Derece	Gösterge
1	6000
2	5000
3	4000
4	3000
5	2500
6	2000
7	1500
8	1000

II. Teknik Hizmetler Sınıfı kapsamında mühendis ve mimarlara ödenen ÖZEL HİZMET TAZMİNATLARININ tavanı, gerekli düzenlemeler yapılarak en az % 100'e yükseltilmelidir. Bu düzenleme ile birlikte özel hizmet tazminatlarının emekli maaşlarına yansıtılan oranı da yükseltilmeli ve böylece emeklilerin mağduriyetleri önlenmelidir.

Ayrıca;

Kurumlarında Teknik Hizmetler Sınıfı kapsamında olup, meslekleriyle ilgili görevleri fiilen ifa eden mühendis ve mimarlardan "arazide, açık maden ocaklarında, laboratuvarlarda, orman amenajman ve orman kadastro faaliyetlerinde" çalışanların 1995 yılı için çıkarılacak Kararnamenin A Bölümü 1. Kesimde yer almasında zorunluluk bulunmaktadır.

III. Halen uygulanmakta olan EK GÖSTERGELER ise, birinci derecede görev yapan mühendis ve mimarlar için en az 7500 olmak üzere yükseltilerek kadro derecelerine göre yeniden düzenlenmelidir.

IV. İŞ GÜÇLÜĞÜ, İŞ RİSKİ ve TEMİNİNDE GÜÇLÜK ZAMMI gibi ek ödemelerin gösterge puanlarında ve katsayılarında uzun yıllardır tatmin edici bir düzenlemeye gidilmemiştir. Bu konuda yeni bir düzenlemeye gidilerek gösterge puanları ve katsayıları anlamlı olacak bir biçimde artırılmalıdır.

V.Sözleşmeli Personel Statüsünde çalışan mühendis-mimarların durumları da, 657 Sayılı Yasa kapsamında çalışanlar için yapılacak iyileştirmeye uyumlu hale getirilmelidir.

VI.Kapsam dışı personel uygulamasına son verilerek, bu statüde olanların toplu sözleşmelerden faydalanmaları sağlanmalıdır.

VII. Geçici statüdeki mühendis ve mimarlar kadroya alınarak, iş güvencesine kavuşturulmalıdır.

Yavuz ÖNEN

TMMOB Başkanı

TMMOB Yönetim Kurulu ve Oda Başkanlarınca hazırlanarak 19 EKİM tarihinde haber merkezlerine gönderilen metin aşağıdaki gibidir.

Mühendislik-Mimarlık; bilimsel ilkelerin en verimli biçimde makinalara, yapılara, ürünlere sistemlere ve süreçlere dönüştürülmesi amacıyla uygulanmaya konması sanatıdır.

Bugünün mühendis ve mimarı, zamanı, mekanı, malzemeyi, doğayı daha doğrusu tüm kaynakları doğru ve en ekonomik olarak kullanmak için gerekli çalışmaları yapmakla yükümlüdür. Bu nedenle ülkelerin gelişmişlik düzeylerinin yükseltilmesinde mühendislik ve mimarlık meslekleri, bu mesleklerin mensupları son derece önemli işlevler üstlenmektedirler. Kalkınmanın temelini oluşturan sanayileşme sürecinde, bilim ve teknoloji politikalarının belirlenmesinde en önemli insan kaynağını yine mühendis ve mimarlar oluşturmaktadır.

Buna karşın 1980'lerden sonra ülkemizde hem sanayileşme hem de sanayinin en temel unsuru olan mühendislik ve mimarlık meslekleri ikinci plana itilmiştir.

Üretim ekonomisinin terk edilmesi ve rant ekonomisinin öna çıkarılması ile ülkenin kalkınması, refahı özetle geleceği ipotek altına sokulmuştur. Gerçekte aşınmaya uğrayan yalnızca mühendis ve mimarların kimliği ve içinde bulunduğu koşullar değil, ülkemizin ekonomisi, sanayileşmesi ve kalkınmasıdır.

Bu anlayış ve uygulamaların en çarpıcı ve olumsuz sonuçlarını ise kamuda çalışan mühendis ve mimarların bugünkü ücretlerinde görmekteyiz. Sendikal haklara sahip işçiler kısmen de olsa toplu pazarlık sistemi ile ekonomik haklarını koruyabilmektedirler. Oysa, sendikal haklardan yoksun olan karhu çalışanı mühendis ve mimarların ücretleri hükümetlerin insafına terk edilmiştir.

Kamu faaliyetlerinin en nitelikli hizmetlerini üreten ve yöneten mühendis ve mimarlar, bu ücret politikaları sonucunda, ya kamudaki görevlerinden ayrılmakta ya da yönettiği sendikali işçilerin kadrolarına geçmek istemektedirler.

Bu olumsuz tablo ortada iken kamu çalışanı mühendis ve mimarların verimli çalışmalarını, üretmelerini ve yönetmelerini beklemek haksızlıktır. Kamu çalışanı mühendis ve mimarların emekliliğine esas olan aylıklarının son derece düşük saptanması ise emeklilerin çalışırken aldıkları ücretin ancak % 50' sini almalarına neden olmaktadır.

Bütün bu gerçeklerin ışığında TMMOB ve ağıl Odaları, kamu çalışanı mühendis ve mimarların, üretim sürecindeki konumlarına uygun ücret alana kadar sürekli olarak uğraş vermeye, eylemli bir mücadele sürdürmeye kararlıdır.

TMMOB Yönetim Kurulu yukarıda verilen eylem programı çerçevesinde 19 Eylül 1994 Cuma günü Cumhurbaşkanı Sn. Süleyman DEMİREL' i ziyaret etti.

Heyet Başkanı ve Üyeleri kabulde;

1.3795 Sayılı "Bazı Lise, Okul ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkındaki Kanun'un 6. maddesi gereğince Milli Eğitim Bakanlığı'nca hazırlanan "Teknisyen, Tekniker, Yüksek Tekniker ve Teknik Öğretmenlerin Her Meslek Alanındaki Yetki ve Sorumluluklarına ait Esas ve Usuller Yönetmeliği Taslağının; yürürlükteki yasa, tüzük ve uluslararası standartlarla gelişiler içeren, yetki kargaşası oluşturan, belirli meslek gruplarına piyasada imtiyaz sağlamayı amaçlayan, yüksek tekniklerin tanımı ve tanınan yetkiler ile mühendislik mesleğinin içeriğine müdahale eden bir taslak olduğunu,

2. Demokratikleşme Paketi çerçevesinde Anayasa'nın 135. maddesinin yeniden düzenlenmesinin gerekli olduğu ve bu konuda Kamu Kurumu niteliğinde olan Meslek Birliklerinin kanun maddesiyle ilgili hazırladıkları ortak önerinin dikkate alınmasını,

3. Mühendis ve mimarların ekonomik durumlarının bozulduğunu, proje üretimi ve fizibilite hazırlanmasının tasarruf tedbirleri kapsamına alındığını, ülkenin geleceğini hazırlayan bu faaliyetlerin kapsam dışında tutulmasını,

4. Uzmanlık alanlarına giren konularda raporlar hazırladıklarını ve Hükümet düzeyinde çeşitli konularda yapılabilecek çalışmalarda katkıda bulunabileceklerini,

5. Devlet Su İşleri'nde görev yapan ve özellikle Bursa ve Adana'da geçici statüde görev yapan mühendislerin işten çıkarıldığını, arz etmişlerdir.

6. Sayın Cumhurbaşkanı ise özetle " Anayasa'nın 135. maddesinin TBMM' nde ele alınmış bulunan Anayasa değişikliği paketi içinde bulunduğu işaret etmiş, yönetmelik konusunun çözümlenmesi, mühendislerin işten çıkarılması ve proje üretimi ile fizibilite hazırlanmasının istikrar tedbirlerinden etkilenmemesi konularının incelenerek gereğinin yapılacağını" bildirmişlerdir.

R MİMARLAR SUSMAYACAK" MİTINGİ BÜYÜK BİR EŞTİRİLDİ

19 Kasım 1994 Cumartesi günü gerçekleştirilen "Mühendisler Mimarlar Susmayacak" mitingi büyük bir coşkuyla gerçekleştirildi. Yoğun yağış ve soğuğa karşın Sıhhiye Köprüsü üstünde toplanan bin beşyüzlü diğer illerden gelen 6 bin dolayında mühendis ve mimar, TMMOB pankartının arkasında Tandoğan Meydanı' na kadar yürüdüler. Daha önceden belirlenen "Onurlu İşe Onurlu Ücret", "Yaşasın Sendika Mücadelemiz", "Üreten Türkiye İstiyoruz", "Özelleştirme Değil Sanayileşme", IMF' ye Hayır", "Özelleştirmeye Hayır Demokratikleşmeye Evet", "GAP Açıldı Mühendis Nerede" gibi sloganların atıldığı yürüyüş Tandoğan Meydanı' nda mitinge dönüştü. Mitingimiz tek tek alana giren Odalarımızın yerleştirilmesiyle devam etti. Mitingimiz bütün katılımcıların alana yerleşmesinden sonra mühendis kökenli sanatçı Tolga Çandar' in yoğun yağmura karşın söylediği bir şarkıyla devam etti. Daha sonra TMMOB Başkanı Yavuz ÖNEN mühendis ve mimarların son yıllarda düşürüldüğü onur kinci durumu ve bu durumun biran önce düzeltilmesi için girişilen görüşme, etkinlik ve eylemlilikleri anlatan bir konuşma yaptı; "Bizim mücadelemiz sadece ücret mücadelesi değildir. Biz üreten ve demokratik bir Türkiye istiyoruz, üretenden yönetimde söz sahibi olduğu bir Türkiye istiyoruz" diyerek tüm üyeleri hak ve özgürlüklerini savunmaya çağırdı. Bugüne kadar yapılanları bir başlangıç olarak değerlendiren Yavuz ÖNEN, "mücadelemiz yeni başlıyor ve hakettiğimiz yaşam düzeyini kazanana kadar da devam edecektir" dedi. Daha sonra mitingimize, demokratik kitle örgütlerinden, işçi ve kamu çalışanları sendika ve konfederasyonlarından gelen mesajlar okundu ve düzenli bir biçimde dağıldı.

TMMOB Yönetim Kurulu 10 Kasım 1994 günü, "Kamuda çalışan mühendis ve mimarların özlük haklarıyla ilgili olarak" TBMM'deki mühendis-mimar milletvekilleri, SHP, DYP, ANAP, DSP Grup Başkanvekilleri, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Murat KARAYALÇIN ve Başbakan Tansu ÇİLLER' le görüştü.

TMMOB Yönetim Kurulu ve Oda Başkanları, 10 Kasım 1994 günü saat 13.00' de, TBMM'de SHP, DYP, ANAP ve DSP'ye mensup milletvekillerinin katıldığı toplantıda üyelerinin sorun ve taleplerini dile getirdiler.

Milletvekillerine, "ülkenin yatırım, üretim, sanayileşme ve kalkınmasında en önemli görevleri üstlenmiş olan mühendis ve mimarların ücretlerinin son yıllarda üretim sürecindeki işlevlerine, üstlendikleri sorumluluklara ve sahip oldukları eğitime uymayan bir seviyeye düşürüldüğünü" somut verilerle aktaran TMMOB Yöneticileri, parlamentodan, mühendis ve mimarların onurlarına yakışır bir yaşam düzeyine gelebilmeleri için gerekli düzenlemelerin yapılmasını istemişlerdir.

Konuyla ilgili olarak konuşan milletvekilleri, mühendis ve mimarların taleplerinde tamamen haklı olduklarını belirterek ülke sanayi ve kalkınmasındaki rollerine uygun koşullara kavuşturulmaları için gerekli düzenlemelerin yapılması için çalışacaklarını söylediler ve TMMOB ile sürekli ve düzenli bir ilişki kurmanın gereğini ve önemini vurgulamışlardır.

Saat 15.30'da Başbakanlık'ta Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Murat KARAYALÇIN ile görüşen TMMOB Yöneticileri adına Genel Başkan Yavuz ÖNEN, aynı sorunları aktararak, kalıcı çözümün, kamu çalışanlarına grevli-toplu sözleşmeli sendika hakkının tanınmasından geçtiğini belirterek, ilk aşamada hazırlanmakta olan 1995 Yılı Bütçe Yasa Tasarısı içinde gerekli düzenleme ve iyileştirmelerin yapılmasını istemişlerdir. Daha sonra ülkenin sanayileşme politikalarından gelecek adına kaygı duyduğunu belirten Yavuz ÖNEN demokratikleşmenin önemine ve aciliyetine değinmiştir.

Daha sonra konuşan Murat KARAYALÇIN, yapılan çalışmalar sonucunda, sanayileşme ve kalkınma açısından olumlu bir gelişmenin doğacağını, değişik kesimlerin daha fazla pay elde etmeleri nedeniyle Devlet Personel Sistemi'nin rahatsızlık verici bir noktaya geldiğini; bu sorunların yeni bir yapılanmayla aşılabileceğini, kamuda çalışan mühendis ve mimarların taleplerinin karşılanmasının Bütçe'ye yılda 2.2 trilyonluk bir ek yük getireceğini, hükümet ortağı olarak tek başına birşey söyleyemeyeceğini belirtti.

Aynı gün saat 22.00'de Başbakan Tansu ÇİLLER ile Meclis'teki Başbakanlık Makamı'nda yapılan görüşmede aynı sorunlar ve talepleri gündeme getiren TMMOB Başkanı Yavuz ÖNEN; yürütme erkinin başında olan Başbakan'dan mühendis ve mimarların taleplerinin yerine getirilmesini isteyerek, bunun için kapalı salon toplantıları ve miting düzenlediklerini ve üyelerinin haklarının takipçisi olacaklarını belirtti.

Buna karşılık, ülkenin önemli bir dönemeçten geçtiğini belirten Tansu ÇİLLER, Bu dönemde kimi kesimlerin mağdur olduğunu bildiklerini, bunların içinde öğretim üyeleri ve doktorlarla beraber mühendis ve mimarların da olduğunu belirtti. TMMOB'un dile getirdiği sorunların haklı olduğunu ve 1995 yılı başından itibaren mühendis ve mimarlar için yapacakları düzenlemelerin son halini ise TMMOB'a önceden bildireceklerini belirtti.

BASIN AÇIKLAMASI

Zonguldak Şube

Bilindiği gibi, 5 Nisan Ekonomik Önlemler Uygulama Planı ile TTK'nun Armutçuk ve Amasra Müesseselerinin özelleştirilmesi ya da tasfiye edilmesi öngörülmüştür.

Havza için, özelleştirmenin kapatmaya giden ilk aşama olacağı inancıyla, Şubemiz, başından beri anılan kararların yanlışlığını vurgulamış ve kararların geri alınması için Zonguldak ve Bartın Temsilciler Kurulu olarak yürütülen mücadelede aktif olarak yerini almıştır.

Şubemiz tarafından yıllardan beri vurgulandığı gibi, Havza'nın kurtuluşunun tek yolu; ulusal ve Havza'nın çıkarlarını ön plana alan, bireysel çıkarları, siyasi hesapları, kariyerizmi reddeden, bilgi, beceri ve deneyimin esas alınacağı bir yönetim anlayışından geçmektedir.

İşletmecilik kurallarının egemen olacağı bir Havza'da teknik ve piyasa koşullarındaki tüm olumsuzluklara rağmen; verimliliği, güvenliği, iş disiplinini artırarak üretimi daha yukarılara çekmek olanaklıdır.

Ancak buna öncelikle yönetimlerin inanması gerekir. Daha da önemlisi yönetimin yapısının buna uygun olması gerekir.

Bugüne değin; vardiya mühendisliği uygulaması, idari birimlerden üretim birimlerine eleman kaydırılması, istihdamdaki yanlışlıkların giderilmesi, yönetimin üretime konsantre olması v.b. konularda bir çok girişimlerimiz olmuştur. Ne yazık ki hala daha kalıcı çözümler bulunmamış, sistem otur-tulamamıştır.

Havza'nın geleceğine ilişkin hayati kararların alındığı bir dönemde, iş barışının ciddi biçimde sarsıldığı bir dönemde, Kurum yönetiminde bir değişiklik yaşanmıştır.

Soyadı ile MTA' da mühendislik görevinden TTK'da yönetim kurulu üyeliğine atanan Sn. Müftüoğlu şimdi de üretimden sorumlu genel müdür yardımcılığına getirilmiştir.

Hiçbir yeraltı deneyimi olmayan bir kişinin üretim müesseselerinin başına getirilmesi gerek yönetimin gerekse siyasi iktidarın Havza'ya ne denli ciddi baktığının açık bir göstergesidir.

Daha önce de vurgulamıştık; üç ayda genel müdür değiştirerek, üç ay sonra emekli olacak kişileri yönetime getirerek, akrabalıkla, hemşerilikle, siyasetle bu işler yürütülemez.

Bizim sorunumuz bireylerin kişilikleri veya siyasi görüşleri değildir. Bizim sorunumuz Havza'dır. Kurumun daha iyiye gitmesidir.

Sözünü ettiğimiz kurum sıradan bir kuruluş değil, ülkenin tek taşkömürü kaynağını üreten 22 bin kişinin çalıştığı, 300 bin kişinin ekmeği yediği bir kurumdur.

Böylesi bir kurumda; yönetimin oluşumundan değişimine kadar izlenen yol, siyasi iktidarın; yönetimi üretimi artırmak için değil, Havza'yı tasfiye etmek için görevlendirdiğini ortaya çıkartmaktadır.

SANAYİ VE ENDÜSTRİDE İŞ GÜVENLİĞİ

i& METE GURAY
1965/1090

Sık sık gündeme getirilmekle birlikte nüfus planlamasının henüz başarısız olmadığı ülkemizde, hızlı nüfus artışının getirdiği insan gücünün önemli bir kısmı, kalkınma çabasındaki ülkemizde, temel mesleki eğitimden geçme olanağı bulmaksızın sanayi ve endüstride çıraklık basamağından başlayarak, kalfa ve ustalık seviyesinde kalifiye işçi olabilmektedirler. Sanat Okulları'nın Teknik ve Endüstri Meslek Liseleri' ne dönüştürüldüğü, üniversitelerin fakültelerine bağlı Meslek Yüksekokullarının yaygınlaştırılmaya başlandığı 80' li yıllardan bu yana kalifiye insan gücü yetiştirilmesinde ileri bir adım atılmıştır. Bu hususta emeği geçen siyasilerimizi ve bürokratlarımızı saygı ile anmalıyız.

Bununla birlikte hızlı nüfus artışına paralel olarak artan genç neslin eğitimi için yeterli meslek okulları açılmaması, açılanlarda ise nitelik ve nicelikli öğretim kadrolarının bulunmaması, çağdaş teknolojiye adapte olabilecek insan gücünün yetişmesine imkan vermemektedir. Artık; mezun olan gençler gerek kamu ve gerek özel sektörde yazılı ve mülakat sınavlarından geçirilmekte ve sıkı sağlık kontrollerine tabii tutularak işe alınmaktadırlar.

İş bulma şansını elde edemeyen gençler meslekleri dışında vasıfsız işler bulmak gayret ve çabasına düşmektedirler. Hal böyle olunca İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ olgusu ülkemizde çok büyük önem kazanmaktadır. Kamu kurum ve kuruluşları ile sanayi ve endüstride çağdaş teknolojiyi yakalamış özel sektörümüzde her geçen yıl "İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği" nde olumlu gelişmeler görülmekle birlikte orta ve küçük ölçekli işletmelerde durum endişe verici boyutlarını muhafaza etmektedir. Zira iş kazaları ve meslek hastalıkları resmi istatistikleri bunu kanıtlamaktadır.

Ülkemiz iş günü ve iş gücü kaybı kriterleri itibarı ile Avrupa'nın en kötüsü durumundadır. İşte bu ahval ve şerait içinde yapılması gerekenleri şöylece sıralamak mümkündür;

1- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı; işçi Sağlığı ve İş Güvenliği denetimleri için yeterli sayıda personel ve bölgesel reorganizasyonlarla denetimlerini etkinleştirmelidir,

2- Orta ve küçük ölçekli işletmelerde çalışan insan gücünün, yasal zorunluluk getirilmek sureti ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yılın belirli dönemlerinde il veya ilçe bazında "İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği" kurslarına katılımları sağlanmalı, kurs sonunda yapılacak sınavla başarılı olanlara sertifika verilmeli ve küçük defterine kaydedilmelidir, (Bölge Çalışma Müdürlükleri ve Milli Eğitim Müdürlükleri işbirliği ile de organize edilebilir)

3- Orta ve küçük ölçekli işletmelerde işe yeni alınan işçilerin listesinin İş ve İşçi Bulma Kurumu'na Bölge Çalışma Müdürlüklerine bildirilmesi zorunlu hale getirilmeli,

Gerek özel, gerekse kamu kuruluşlarının bütçelerine mutlaka İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği iyileştirmeleri için ödenek ayrılması yasal zorunluluk haline getirilmelidir.

4- Aynı konuda bölgede faaliyet gösteren kamu kuruluşlarının hizmet içi eğitim birimleri de yasal zorunluluk getirilerek, söz konusu eğitimin yapılmasına katkıları sağlanmalıdır,

5- Yukarıdaki dört öneri için sendikaların mali destekleri ile yer ve mekan sağlanması, teşvik edilmesi sağlanmalıdır,

6- Ülkemizde inşaat sektörü özel teşebbüs marifeti ile faaliyet göstermekte ve en çok iş kazasına bu sektörde rastlanmaktadır. Bu sektörde istihdam edilen işçiler (kaçak yabancılar dahil) denetim altına alınmalı ve yukarıda önerilen koşullarda mutlaka eğitimleri sağlanmalıdır.

7- Yasal yaptırımlar yeniden gözden geçirilerek, caydırıcı para ve hapis cezaları getirilmelidir.

8- Yukarıdaki önerilerle birlikte gerek kamu ve gerekse özel sektörde teknik emniyet birimlerinin teşkilatlandırılması ve bu konuda

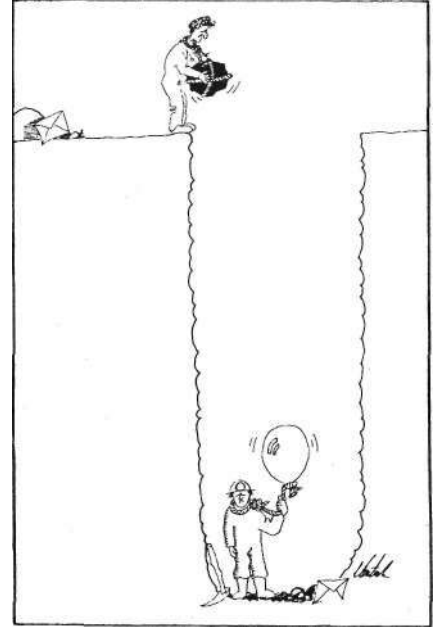
uzman elemanların istihdamı tekrar gözden geçirilmeli ve çalışanların iş başında işveren ve sendika görevlilerince denetlenmesi, meydana gelebilecek iş kazası ve mesleki hastalıklarının makul seviyelere düşürülmesinde büyük yarar sağlayacağı unutulmamalıdır,

9- Gerek özel gerekse kamu kuruluşlarının bütçelerine mutlaka İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği iyileştirmeleri için ödenek ayrılması yasal zorunluluk haline getirilmelidir. Örnek - "1-50 işçi çalıştıran bir sektör bütçesinin % kadarını işçi eğitimi ve teknik emniyet giderleri için ayıracaktır" gibi.

10- Bütün bu faaliyetler Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bölge Çalışma Müdürlüklerinde istatistiksel kayıtlara alınmalı ve sonuçları kamuoyuna duyurulmalıdır.

11- Meslek hastalıklarının teşhis ve tedavisi; mevcut olanlar dışında, tüm coğrafi bölgeleri kapsayacak şekilde yaygınlaştırılmalıdır.

12- İş kazaları sonucu sürekli iş göremezlikle sonuçlanan; yani sakat kalan sigortalıların rehabilitasyonları için özel donanımlı ve kadrolu merkezlerin yurt çapında yaygınlaştırılarak, sakatların tekrar ekonomiye kazandırılması unutulmamalıdır.

ZONGULDAK, YİNE KIPIR KIPIR; CAİTTİ? TVA TPATT^TYA

(Bartın, Ereğli, Karabük ve Zonguldak Muhabirlerimiz bildiriyor.)

T. Çiller' in serdümenliğindeki DYP ağırlıklı koalisyon hükümetinin sardığı 5 Nisan Paketi' nden çıkan sözümona istikrar kararları çerçevesinde, tek mil vilayetlerinin TC Haritası' ndan silineceğini nihayet anlayan Zonguldak ve Bartın Ahalisi' ne bir haller oldu. Ekim ve Kasım' da Bartın, Ereğli ve Karabük' te sahnelenen yürüyüş, miting, boykot, kepenk ve kontakt kapatma gibi eylemler dizisi, 23 Kasım 1994' te Zonguldak' ta doruğa çıktı ve direnişin Başkent' e aktarılması yönünde, **doğrudan temsili** kitlesel bir karara varıldı. İşgünü olmasına rağmen, gündüz vardiyası dışındaki bütün madencilerin, demir-çelik ve belediye işçileri ile ailelerinin, mühendislerin, mimarların, öğretmenlerin, öğrencilerin, esnafın VE **emeklilerin** katıldığı kortej, kimilerince birer "müdafayı hukuk cemiyeti" olarak nitelenen Zonguldak ve Bartın' in İl Temsilciler Kurulu (İTK) peşinde şaganak altında yürüyüşe geçerek, Madenci Anıtı' nın etrafında coşkulu bir miting yaptılar. Eylem esnasında tüm kepenkler ve araç kontaktları kapatıldı; ilk ve orta okullar, liseler ve üniversite boykota gitti; siyasi partilerin, sendikaların, meslek kuruluşlarının ve demokratik örgütlerin tabelaları siyah örtülerle kapatıldı. ZDP Sözcüsü ve Genel Maden-İş Gn. Bşk. Yrd. Selahattin **Ataman**' in takdim ettiği miting, ZİTK Sözcüsü ve Zonguldak Bid. Bşk. Zeki **Çakan**' m konuşmasıyla açıldı. ZSTO Bşk. Yaşar **Haberal**, BİTK Sözcüsü ve Bartın Bid. Bşk. Oğuz **Pir**, Ereğli Bid. Bşk. Halil **Posbıyık**, Amasra Bid. Bşk. Rifat **Açııcı**, KÇSP Sözcüsü Vicdan **Baykara**, İnsan Hakları Birliği Bşk. Akın **Birdal** ve TMMOB Bşk. Yavuz **Önen**' in ardından, DİSK Gn. Örg. Sek. ve Yeraltı Maden-İş Gn. Bşk. Çetin **Uygur**, HAKİŞ Gn. Sek. ve Türk Metal-İş

Gn. Bşk. **Metin Türker** ve **TÜRKİŞ** Gn. Sek. ve Genel Maden-İş Gn. Bşk. Şemsi **Denizer**' in konfederasyonlarını temsilen konuşmalarından sonra, miting başladığı gibi şaganak yağış altında sona erdi.

Konfederasyonları temsil eden her üç konuşmacı da, 1995 Bütçesi' nde TTK ve KARDEMİR için tek kuruş ödenek tahsis edilmediğini açıklayarak, Başbakan' in sürekli yalan söyleyip aylardır Zonguldak Halkı' nı oyaladığı tesbitinde çaktırdılar. **DİSK Sözcüsü**, Zonguldak' m kaderini Zonguldak' ı yaratanların belirleyeceğini ve asıl Meclis' in, alanda toplanan kitle olduğunu vurgulayarak, artık söz zamanı geçtiği için bir an önce eyleme geçilmesini tavsiye etti. Keza **HAKİŞ Sözcüsü** de, dağlara taşlara bağırıp çağırmanın artık bir işe yaramadığı ve havalar fazla soğumadan Ankara' ya doğru yola revan olmanın uygun olacağı yönünde görüş belirtti; Zonguldak ile Gerede' de buluşmayı önerdi ve Sayın Başbakan' in kafası değişmediği sürece çok kan döküleceğini ileri sürdü. **TÜRKİŞ Sözcüsü** ise, karşıdaki kitleden

korkmayanın aklı olmadığını ihtar ederek söze başladı; Sayın Başbakan' in etrafını kuşatan yağcı yalama takımının yalanlarına boş verip yanlış yoldan dönmemesi halinde, Karabük Halkı ile Gerede' de buluşup Ankara' dakilerin beyinlerine binerek doğru olanı kafalarına sokacaklarını söyledi ve ayrıca, şimdilik Armutçuk ile Amasra' nın budanmasının sadece bir elense taktiğinden ibaret olduğuna dikkat çekerek Gelik, Karadon, Asma ve Kozlu' nun da bu saldırıdan nasipleceğini ve tüm Zonguldak' in tehlikede olduğunu vurgulayıp mitingi noktaladı.

1990-91 Kış Episodu' ndan farklı olarak, miting ye yürüyüş süresince **"Amerikan İtleri, Sattırmayız KİT' leri", "Kahrolsun IMF, Tam Bağımsız Türkiye", "Hükümet İstifa, Tansu Amerika' ya", "Karabük Zonguldak Omuz Omuz", "Mengen' i Aşarız; Hesabını Sorarız" ve "Özal' ı Gömdük; Sıra Tansu' da", "Zonguldak Tansu' ya Mezar Olacak" vb.** gibi şimdiye kadar Zonguldak' ta duyulmamış değişik sloganlar atıldı.

DEMİRYOLTJ-KARAYOLU PROBLEMİ VE KARABÜK FABRİKALARI

A Ali ERGİN
Onur Üyesi

Demiryolu- Karayolu ile ilgili olarak 29 yıldır yurtdışından ve içinden yazılar yazıyorum.

29 sene sonra da maalesef aynı dileklerde bulunuyorum, bulunuyoruz. Demiryollarının ihmali, şehiriçi, şehirlerarası, insan, fabrikalar, sanayi merkezleri arası; ham ve mamul madde nakliyelerinin tamamen karayollarına bırakılması, Nakliye Kooperatifleri, şirketleri, şoför, nakliyeci, komisyoncu, turizm şirketleri, minibüsçü, taksici sınıfı-ordusu türetmiş, mafyalarını geliştirmiştir. Yollar savaş alanı halindedir. Kaza sıralamasında dünyada birinci gelmekteyiz. Birinciliği kimseye kaptırmıyoruz.

Bu durum kalkınmış sanayi ülkelerinde yoktur, trafik keşmekeşi yaşanmaktadır. Son zamanlarda demiryollarını daha da geliştirmektedirler.

Yurdumuza gelince, örneğin ; Adapazarı-Ereğli-Zonguldak hattı, bu hattın yapılmaması sebebi ile Karabük ve Erdemir Fabrikaları mamulleri, tüketim merkezlerine tek yönlü olarak kooperatif vasıtaları ile taşınmaktadır. Ereğli - Karabük arasında da demiryolu bağlantısı olmadığından Ereğli'nin de İç Anadolu'ya demiryolu bağlantısı yoktur.

Bu durumda Karabük Demirçelik Fabrikaları nasıl gelişebilirdi, kendisini yenileyebilirdi. Karabük'ün ihtiyaç olan kömürün % 70'i dışarıdan ithal edilmektedir. Karabük'teki kok fabrikası rantabl değildir. İki fabrika arasında zaman zaman iki yönlü yük akımı vardır. Ereğli'de, sahilde bulunan, rantabl çalışan kok fabrikası ve doğalgaz, gelişmiş liman tesisleri olan fabrikanın demiryolu ve gaz boru hattı ile Karabük'e şimdiye kadar bağlanması gerekirdi. Talebe rağmen 45 km.lik demiryolu hattı bugüne kadar siyasî tercihler, yüzünden yapılamamıştır. Buna mukabil Ereğli-Zonguldak arasında milyarlar harcanarak karayolu yapılmaktadır. Demiryolunun ve gaz boru hattının plan ve projeleri rafalarda tozlu beklemektedir.

Karabük'teki haddehane modern ray, profil ve boru haddehanesine dö-

nüştürülüp tramvay, şehiriçi treni, metro - vagon ve vasıtaları fabrikası kurulabilir. Ana hatlarımızın ihtiyacı ile birlikte İstanbul, İzmir, Ankara, Bursa ve diğer şehirlerimizde başlanan raylı sistemlerin ihtiyaçları, tamir ve bakım merkezi olarak geliştirilebilir, ihracata dönük olabilir.

Rantabl olmayan kok fabrikasının ve fırınların kapatılması yerinde bir karardır, ancak Karabük fabrikasının ve şehrinin yaşaması gerekir. İstikbal göklerden sonra demiryollarındadır. Karabük esasen onun için kurulmuştur. Diğer taraftan Erdemir fabrikalarının ihtiyacı olan hammaddeler de bağlantı olmadığından yurt dışından ithal edilmektedir. Madenler kapanmaktadır. Türkiye genelinde başka misaller vermek mümkündür.

Avrupa ve kalkınmış diğer sanayi ülkelerinde olduğu gibi demiryollarımızı geliştirmesek, alınan, alınacak tedbirler ancak kısa bir zaman için ferahlık yaratabilir. Geçmişte birkaç defa yaşanmıştır. Mühim olan ihracatı arttırmak, ithalatı azaltmaktır, borçsuz devlet haline gelmektir. Karayolları, bilhassa yalnızca otoyolları ile mümkün değildir. Zengin kimseler, şimdi uçaklarına ilaveten 200-250 km sürat yapan çok lüks vasıtaları getirtmeye başlamışlardır. Otoyollar yarış pisti olmaktadır. Zincirleme kazalar meydana gelmektedir. İstanbul-Ankara arasında otoyol yerine hızlı tren yapılsaydı; zengin, fakir, işadama, işçi, memur, devlet adamı, uçak, helikopter, özel otomobil, otobüs yerine hızlı treni, oto kuşeti tercih ederlerdi. Lüks vasıtaların ithali teşvik edilmiş olurdu. Otoyollarda alınan paralar Türk parasıdır, döviz değildir. Yeterli petrolümüz yoktur, olmayacaktır. Yakın bir zamanda fiyatı artacağı kesindir. Avusturya'daki TEM'e karşı verilen mücadele tetkik edilmeli ve örnek alınmalıdır. Otoyollardan vazgeçilmeli, bölünmüş yol ve demiryolları birbirini tamamlayıcı şekilde yapılmalıdır. Trabzon, Antalya limanları iç hatlara demiryolu ile bir an evvel bağlanmalıdır. Karadeniz otoyolu hiç gündeme gelmemeli, onun yerine demiryolu yapılmalı, mevcut yol bölünmüş yol haline getirilmelidir.

3. ULUSLARARASI MADENCİLİK PLANLAMA VE EKİPMAN SEÇİMİ SEMPOZYUMU YAPILDI

Üçüncü Uluslararası Madencilik Planlama ve Ekipman Seçimi Sempozyumu, 18-20 Ekim tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleştirildi. Sempozyum Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Anadolu Üniversitesi, Karaelmas Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi, Türkiye Kömür İşletmeleri, Etibank, Türkiye Taşkömürü Kurumu, Maden Mühendisleri Odası, Türkiye Ulusal Madencilik Birliği, Uluslararası Yüze Madencilik Tanıtımı ve Çevre Gazetesi, Dünya Madencilik Ekipmanı organize etti.

Sempozyumun konusu tüm dünyada yoğun bir ilgiye neden oldu. Bu ilgi 25 ülkeden 130 delegenin 170'ten fazla bildiri sunmasını beraberinde getirdi. Bu bildiriler arasında, "Yeraltı ve yerüstü madenlerinin tasarımı ve planlaması", "Maden simulasyonu ve maden planlama çalışmalarını geliştirme", "Madenleri geliştirme, finansal ve yönetsel planlama", "Üretim zamanlaması", "Zor madencilik koşullarında planlama ve ekipman seçimi", "Delme ve patlatma operasyonları", "Ekipman seçim prosedürü", "Ekipmanın verimli kullanılmasının yönetimi", "Uzman sistemler", "Maden ve ekipman enformasyon sistemleri" yer alıyor.

Türkiye'nin ev sahipliği yaptığı sempozyuma Brezilya, Amerika Birleşik Devletleri, Çin, Almanya, Güney Afrika, İsveç, Polonya, Rusya, Ukrayna, Kazakistan, Romanya, Portekiz, İngiltere ve Yunanistan'dan konuşmacılar katıldı.

TEMSİLCİLİK SEÇİMLERİ

Balıkesir İl Temsilciliği'ne Hulusi AKKAYNAK, Temsilci Yardımcılıklarına Metin Yılmaz ve Atilla Akbulut seçilmişlerdir. Seydişehir İşyeri Temsilciliği'ne A.Ekber KOÇ, temsilci yardımcılığına ise Mustafa Salman seçilmiştir.

M ESLEK ANILARI/ İbrahim MUCUK/ ONUR ÜYESİ

Kırk senelik madencilik hayatımda pek çok madencilik anım olmuş ve bunlar genellikle beraber yaşadığımız anı arkadaşlarımla hafızalarında kalmış olmalıdır kanısındayım.

Kısaca dört mühendislik anımı anlatmak istedim.

- Karadon bölümünde çalıştığım bir dönemde Domuzcu ocağında bir göçük olduğu ve göçükte bir adam kaldığını öğrendim. O zamanlar göçükten adam kurtarma ve göçük açma ekipleri oluşturulur ve deneyimli insanlarla en kısa zamanda olaya müdahale edilirdi. Ekibi toplayıp göçük olan ayağa gittik. Ayak çavuşu, İsmail Doğan isminde bir kazazedenin göçük arkasında kaldığını ve "bölüm mühendisimi istiyorum" diye feriyat ettiğini söyledi. Havalandırma borusu ile olay yerine geldiğimi ve onu kurtaracağımızı seslenince, "sağol beyim" dedi ve sesi kesildi. Aralıklı olarak kendisi ile temas kurma isteğimize hiçbir ses almıyorduk. Biz de bu sürede alından bir başyukarı sürerek göçüğün arkasına geçmeye çalışıyorduk. 8 saatlik uğraşmadan sonra 12* m'lik bir başyukarı ile artık öldü diye umduğumuz göçük arkasına geldiğimizde kazazedeyi sağ olarak kurtardık. İsmail çavuşa "Oğlum, niye bağırtılarımıza cevap vermedin" diye sorduğumda, "Beyim sen geldikten sonra nasıl olsa beni sağ kurtaracaktın. Ben de onun için yatıp uyudum" dedi. İşçisinin amirine güvenini yaşamının mutluluğunu bir kez daha tadıyordum.

* Hatırladığım kadar göçük ekibimizin 8 saatte 33 metre ilerlediğini biliyorum. Madencilere birlik ve beraberlikle ne yapılabileceğinin göstergesi.

-Zamanın Çalışma ve Sosyal İşleri Bakanı Sn. Bülent Ecevit ve beraberindekiler Karadon bölümünde ocağa girecek idi. Gelenektendir, bütün üst yönetim elemanlarına ocağın en iyi ocakları, en kısa ocak turnesi ile gösterilir. Sn. Ecevit normal bir ocak turnesinin yapılması halinde ocaklar ve çalışanlar hakkında daha iyi bilgi alınabileceğini iletince memnuniyetle bu teklifi kabul edildi ve yaklaşık 15 kişiden oluşan heyet elemanları ile turnemize başladık. İlk bir saat içinde Sn. Ecevit ve beraberinde 3 kişi kalmış, diğerleri turneye devam edemez hale gelmişlerdi. Zorlanmalarına rağmen turne yaklaşık 3-4 saatte tamamlanıp sağ salim ocaktan çıkınca Sn. Ecevit "Allah kolaylık versin çok zor şartlarda çalışıyorsunuz" dedi. Bu turne bir nebze etki etmiş olacak ki Sn. Ecevit hem Bakanlık döneminde hem Başbakanlığı döneminde işçi hakları, yeraltı vergi muafiyeti gibi konularda çok destek sağlamış ve bu konuların savunucusu olmuştur kanaatindeyim.

-Karadon bölüm mühendisliğinden ayrılıp, merkezde müşavir mühendis olarak çalıştığım 1968 yılında Karadon bölümünde +360 kotunda grizu patlaması ol-

duğunu duyup Karadon'a geldim. Karadon kuyu başında büyük bir kalabalık toplanmış, bir telaş içinde koşuşturma devam ediyordu. Eski çalışma ortamım olduğundan göçükten anlayan 10 kişiyi seçtim ve kafese bindik. Çoğunun ayakları titriyor, yüzleri sararmış bir şekilde, aşağıda ne olduğu bilinmeyen bir ortama iniyorduk. Moral vermek için "Ben varken size birşey olmaz" dediğimde "Tabii bey" dedikleri hala kulaklarımdadır.

İlk anda kuyu dibinde yere serpilmiş 5 kişiyi kurtardık. Hava vantilatörünü çalıştırıp 2 kişiyi daha kurtardık. Galeride göçük olmuş devam edemedik. Bu sırada asansörle takviye ekipler geldi ve biz o göçüğü de açarak 2 kişi daha kurtardık. Ama kayıp olduğu söylenen bir kişiyi bütün gün aramamıza rağmen bulamadık. Yaklaşık 4 gün sonra patlama sonrası göçüğün tavanında sıkışıp asılı kalan ceset bulundu. Hızlı ve gözükara verilen kararlarla canlar kurtarılmıştır.

-Karadon bölümünde Domuzcu ayağında rambleli bir ayakta ramble patlaması olduğunu ve işçilerin mahsur kaldığını haber aldık. Mühendisler ve ocak şefi ile göçük olan ayağa ön kaçamak yolundan girdik. Sulu ramble yapıldığından patlayan yerden devamlı şlam akıyordu. Ayak altında ise iki işçi beline kadar ramble malzemesi içinde boğulmak üzerelerdi. Urgan gelene kadar zaman kalmaması üzerine belimizdeki kemerleri çıkartarak koltuk altlarından bağladığımız kazazedeleri asılarak kurtardık. Gerekli çalışma talimatını verdikten sonra kaçamak yolundan inmeye başladık. Ben önden iniyor, arkamdan da 3 şef geliyordu. Madencilikte komutan önde gittiğinden ancak sürünerek bir şişman adamdan biraz genişlikte olan delikten inerken tavan taşının beni sıkıştırdığını anladım. Yapılacak iki şey vardı. Ya aşağı inmek için hareket edeceğim - bu sırada tavan taşı göçecek- arkadaki nezaretçiler göçükte kalacak, ya da hiç kıpırdamadan arkamdakileri delikten geçirecektim.

Rahmetli ocak şefi Eşref Koç'a yattığım yerden göbeğimin üzerinden aşağıya geçmelerini talimatladım. Olayın vehametini anlamayan şef diretti ise de dediğimi zorlanarak da olsa yaptı. Her geçen zaman dilimi benim daha çok tavan taşı ile taban taşı arasında sıkışmamı sağlıyordu.

Delikten geçen ekibe beni ayaklarımdan kemerle bağlamalarını ve çek dediğimde hızla çekmelerini söyledikten sonra talimatı verdim. Büyük bir gürültü ile çöken tavan taşı benim arkamdan deliği kapatmış ve böylece aynı gün içinde kemerlerimiz iki defa işe yaradı oldu. Genç madencilere normal hayatta hiç dikkate almadığımız kemerlerimizin yeraltında bir cankurtarma aracı olduğunu hatırlatmak isterim.

ANAYASA MAHKEMESİ TARAFINDAN İPTAL EDİLEN 46. MADDE

Fehmi YILDIRIM
1972 / 1844

İstanbul 2. İdare Mahkemesi, kamulaştırmaya ilişkin bir davada 3213 Sayılı Maden Kanunu'nun 46. maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğu savını ciddi bularak Anayasa Mahkemesi'ne başvurusu üzerine, sözkonusu madde 22.09.1993 günü iptal edilmiş ve gerekçeli karar 16.04.1994 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanmıştır.

İdare Mahkemesi'ndeki dava sürerken, 13.02.1992 günü 6 milletvekili tarafından TBMM Başkanlığına 46. maddenin değiştirilmesine ilişkin bir yasa teklifi verilmiştir. TBMM Sanayi ve Teknoloji Komisyonu'nda görüşülmeye başlanan teklifin gerekçesinde, 46. maddenin uygulamada çok büyük haksızlıklara sebebiyet verdiği, şabeli rapor ve kararlara neden olduğu, köylüyü ve diğer vatandaşları huzursuz ve tedirgin ettiği, doğaya ve sağlığa zarar verdiği, vatandaşlar arasında eşitsizlik yarattığı, vatandaşların rızası hilafına tapulu gayrimenkullerinin elinden alınıp başka vatandaşlara tapulararak verilmesini sağladığı ileri sürülmektedir. Bu gerekçeye dayanılarak önerilen kanun maddesi; "...işletme ruhsat safhasında, işletme sahası özel ve tüzel mülkiyete konu gayrimenkul üzerinde taraflar arasında anlaşma sağlanması esastır. Ancak, devlet ve halk sağlığı için stratejik önemi çok büyük olan madenler veya altın, platin, uranyum ve krom gibi kıymetli madenlerin çıkarılması zaruri olduğu hallerde anlaşma sağlanamazsa, ruhsat sahibinin talebi üzerine ve çıkarılacak cevherin net kârının % 10'u gayrimenkul sahibine verilmek kaydıyla Bakanlıkça 2942 Sayılı Kanun hükümlerine göre kamulaştırılabilir ve gayrimenkul devlet adına tapulanır. Stratejik önemi olmayan ve kıymetli madenler arasına girmeyen kil, kömür, mermer v.b. gibi her yerde bulunabilen diğer madenler için kamulaştırma yapılamaz. Ayrıca beş yıl sonra, devlet ve devletin kamu tüzel kişiliği olan kurumları, kullandığı gayrimenkulün mülkiyetini kamulaştırma bedeli üye-

rinden ödenmesi şartı ile önceki gayrimenkul sahibi talep ederse, kendisine tapulanır." diyerek, Maden Hukuku sistemimize olduğu kadar madenciliğin teknik ve ekonomik içeriğine de aykırı ve gerekçesinde bahsedilen rahatsızlıkları da gideremeyecek bir görüşü sergilemektedir

Amacımız, bu teklifi tartışmak olmayıp iptal edilen 46. maddenin uygulamada meydana getirdiği rahatsızlıkların sektörümüz için ne denli olumsuz önerilere yol açtığına ve Anayasa Mahkemesi'nin iptal gerekçesinde yer alan bir-iki hususa dikkatleri çekmektir.

Yüksek Mahkeme'nin iptal gerekçesi, bilhassa sektörümüz dışından çeşitli nedenlerle ileri sürülen bazı olumsuz savlara üstü örtülü veya açık biçimde mesnet teşkil eden, madenciliğin

...sektörümüz dışından çeşitli nedenlerle ileri sürülen bazı olumsuz savlara üstü örtülü veya açık biçimde mesnet teşkil eden, madenciliğin "Kamu Yararı" olan bir faaliyet olup olmadığı sorgulamasına yanıt vermesi bakımından önemlidir.

"KAMU YARARI" olan bir faaliyet olup olmadığı sorgulamasına yanıt vermesi bakımından önemlidir. Anayasa'nın "Tabii servetlerin ve kaynakların aranması ve işletilmesine" ilişkin 168. maddesinin ve 3213 sayılı yasanın genel gerekçesine dayanılarak, madenciliğin "KAMU YARARI" olan bir faaliyet olduğu ve bu faaliyetle "KAMU YARARI'nın" var olması kamulaştırma konusunun belirleyicisi olduğu çok açık bir biçimde ortaya konmakta ve Anayasa'nın kamulaştırmaya ilişkin 46.maddesine aykırı olmadığı sonucuna varılmaktadır.

Ancak, 3213 Sayılı Yasa'nın 46.maddesi, Anayasa'da ve 2942 sayılı Kamulaştırma Yasası'nda belirtilen kamu yararı ile mülkiyet hakkı

arasındaki "ince sınır"ı doldurmadığından Anayasa'nın "Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması" na" ilişkin 13.maddesine ve "Mülkiyet Hakkı'na" ilişkin 35. maddesine aykırı görülerek iptal edilmiştir. Bu "ince sınır" ı" kamulaştırılan gayrimenkul üzerinde maden işletmesiyle ilgisi olmayan tasarruflar ve kamulaştırılan gayrimenkule gereksinim kalmaması durumları oluşturmaktadır. Gerekçede kamu yararının sözkonusu olması sebebiyle kamu otoritesi kullanılarak özel ve tüzel kişiler yararına kamulaştırma yapılması "özel yasa" yi gerektirmekte olduğu vurgulanarak Maden Yasa'sının bu nitelikte olduğu belirtilmektedir. Fakat, diğer kamulaştırmalardaki gibi, kamulaştırma amacı dışındaki kullanımlarda veya kamulaştırma gerekçesi ortadan kalktığında mülkiyet hakkının korunmasına yönelik olarak geri almaya ilişkin Kamulaştırma Yasası'nda getirilen düzenlemelerin Maden Yasası'nda yer almayışı maddenin iptaline neden olan husus olmuştur. Mülga 6309 Sayılı Maden Yasası'nın 125. maddesinde bu hususlar açıklıkla belirtilir iken 3213 Sayılı Yasa boş bırakmıştır. Yüksek Mahkeme, bu boşlukları dolduracak şekilde maddenin düzenlenmesi için, iptal hükmünün Resmi Gazete'de yayınlanmasından itibaren 3 ay sonra yürürlüğe girmesini karar altına almasına rağmen henüz gerçekleştirilmemiştir.

Altı milletvekili tarafından verilen yasa teklifinin TBMM Sanayi ve Teknoloji Komisyonu'nda görüşülmesi sırasında meydana gelen bu gelişme bir bakıma isabetli olmuştur. Çünkü, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından sürdürülen 3213 Sayılı Yasa'da değişiklik çalışmalarının henüz bitiremediği bir döneme rastlayan ve sektörümüz için çok olumsuz koşulların getirildiği bu yasa teklifinin çerçevesi içinde yapılacak tartışmaların nereye varacağı ve nasıl sonuçlanacağı tedirginlik nedeniydi. Komisyon, Maden Kanunu değişiklik taslağı tasarısı olarak TBMM' ne getirildiğinde, tasarının bütünselliği içinde maddenin ele alınmasını kararlaştırmıştır.

Dileğimiz, ne mülkiyet hakkına güven duygusunun zedelenmesine ne de "KAMU YARARI" olan madencilik faaliyetlerinin engellenmesine, koreltilmesine neden olacak kuralları getirilmemesidir.

ÜLKEMİZ DEMİR CEVHERİ MADENCİLİĞİ

A> Şefik AKKOYUNLU/ 1972/1785

Değişen ekonomik tercihler çerçevesinde ülkemiz madenciliği, 1978 yılından bu yana gerilemektedir. Tarımla birlikte katma değeri en yüksek sektör olan madenciliğin, ülkemiz ekonomisindeki yeri giderek küçülmektedir. Bu duruma ilaveten, tüm alt yapısı tamamlanmış, en ileri ülkelerden ithal edilen çevre koruma düzenlemeleri, ülkemiz gerçeklerine uymadığından sektörün elini kolunu bağlama sonucunu doğurabilecektir. Bu olumsuzluklar içinde, sektörde sorumluluk alan kuruluşlar birer-ikişer sektördeki faaliyetlerine son verirken; yeni okullar açarak işsiz maden mühendisleri sayısını çoğaltmakla ülkeye nasıl bir yarar sağlanacağı anlaşılamamaktadır.

Yukarıda çizilen tablo içinde, demir cevheri madenciliği de yerini almaktadır. Ülkemizde Erdemir, İsdemir ve Kardemir olmak üzere üç entegre demir çelik tesisi bulunmaktadır. Üretilen demir cevheri bu fabrikaların ihtiyaçlarının karşılanmasında kullanılmaktadır. Ülkemiz demir cevheri potansiyeli; 100 milyon ton civarında kaliteli cevher ile 350 milyon ton civarında sorunlu ve düşük tenörlü cevherden oluşmaktadır. Bu rezervin çok büyük bölümü, Sivas ile Kayseri-Adana bölgelerinde bulunmaktadır, işletmecilik yönünden en büyük üretim, 3 milyon ton/yıl ile Sivas-Divriği'de mümkün olmakta, daha sonra Kayseri-Adana bölgesi 2 milyon ton/yıl üretim yapabilmektedir. Diğer ocaklardan 10-100 bin ton/yıl üretim ancak gerçekleştirilebilmektedir.

Ülkemiz demir cevheri ihtiyacı; 1994 yılı için 7,5 milyon ton olup, 1998 yılında 10 milyon tona ulaşacaktır. Yurt içinden karşılanamayan üretim, zorunlu olarak yurt dışından temin edilecektir. Bugün için yurtiçi üretim yılda 5 milyon ton civarında seyretmektedir. Bu durum korunsa dahi görülmektedir ki, açık giderek büyüyecektir. Kaldı ki, sektörde küçük oluşumları değerlendirmeye çalışan kuruluşlar yaşama şansı bulamadıklarından faaliyetlerine son vermektedirler. Böylece, hem bu potansiyel ekonomiye arz edilememekte hem de ihtiyaç yurt dışından karşılanarak ilave döviz sarfedilmektedir.

Alt yapısı oluşturulmadan serbest rekabet ortamına itilen ekonomimizde, demir cevheri üretimimiz de yurt dışı üretimle haksız bir rekabetle karşı karşıya bırakılmıştır. Fabrika cevher maliyetinin % 70' den fazlası taşımacılıktan gelmektedir. Avustralya'dan 6 dolara taşınan cevher yurt içinden 225 km'lik mesafede ancak 8-10 dolara taşınabilmektedir. Bu durum ülkemizin gerçeğidir ve madenci kuruluşların yapabilecekleri birşey yoktur. Böylece bir ikilem doğmaktadır; kendi ülkesinde çeşitli teşviklerle giderek ucuzlayan yurt dışı cevhere karşılık, giderek pahalllaşan yurtiçi cevher. Doğal olarak kendi maliyetlerini düşünen fabrikalarımız bu durumda, yurt içinden cevher almak istememekte veya madencinin yaşayamayacağı fiyatlarla cevher almaktadırlar.

Yapısı gereği, ülkenin en unutulmuş noktalarına ekonomik ve sosyal imkan götüren madencilere, yatırım aşaması bir kenara bırakılırsa, işletme aşamasında DDY'nin demir cevheri nakliye fiyatlarını özel olarak arttırması gibi ilave yük getirilmekte ama teşvik edilmemektedir. Katı bir rekabet ortamında yaşam savaşı verme durumunda bırakılan madenciler de bu ilave yüklerle faaliyete devam edemediklerinden, sektörden çekilmektedirler.

Giderek artan bu kötü gidişe son verebilmek için nihai ürünü ihraç edilen demir cevheri üretimine gerekli destek verilmelidir. Otomobil üreticilerinin aldıkları vergi indirimi desteği, madencilik sektöründen esirgenmemelidir. Demir çelik kuruluşları, Hazine ve Enerji Bakanlığı ortaklaşa bir komisyon oluşturarak ülkemizin bulunduğu ekonomik koşullar içinde neler yapabileceğini tesbit etmeli ve ivedilikle uygulamaya sokmaldırlar. Bu çerçevede; ucuz enerji temini (akaryakıt ve elektrik) DDY taşımalarında madencilere destek sağlanması ve çalışanlar ile ilgili kuruluşlara vergi indirimi getirilmesi gibi konular incelenmelidir.

Sonuç olarak; genelde madencilik sektörü özeldemir cevheri üretimi her türlü köstekten kurtarılmalı ve ekonomimize çok önemli katkıları olan sektöre canlılık kazandıracak tedbirler ivedilikle geliştirilmelidir.

1 OCAK 1995 TARİHİNDEN İTİBAREN GEÇMİŞ YILLARA AİT AİDAT BORÇLARI İÇİNDE BULUNULAN YIL AİDATI ÜZERİNDEN TAHSİL EDİLECEKTİR.

Posta Çeki Hesap No:
86665

Sayın Üyemiz,
"Madencilik Bülteni" nin
düzenli ve nitelikli
biçimde çıkarılması
sizlerin de etkin
destekleriyle mümkündür.
İnceleme, araştırma,
derleme, haber, yorum,
anı, öykü, şiir vb.
ürünlerinizle Bültenimiz'i
desteklemenizi
bekliyoruz.

Katkılarınız bizlere yol
gösterecek ve sektördeki
tartışmaların doğru
sonuçlara ulaşmasını
sağlayacaktır.

Saygılarımızla
Bülten Kurulu

İZMİR ŞUBE GENEL KURULU

İzmir Şube Genel Kurulu
17-18 Aralık'ta yapılacaktır.

GENEL KURUL

Yer : Bornava Belediye
Sanat Galerisi
Tarih: 17 Aralık 1994
10.00

SEÇİMLER

Tarih: 18 Aralık 1994
Saat: 9-17
Yer : 153. Sok. 5/Zemin
Bornova. (Şube Merkezi)

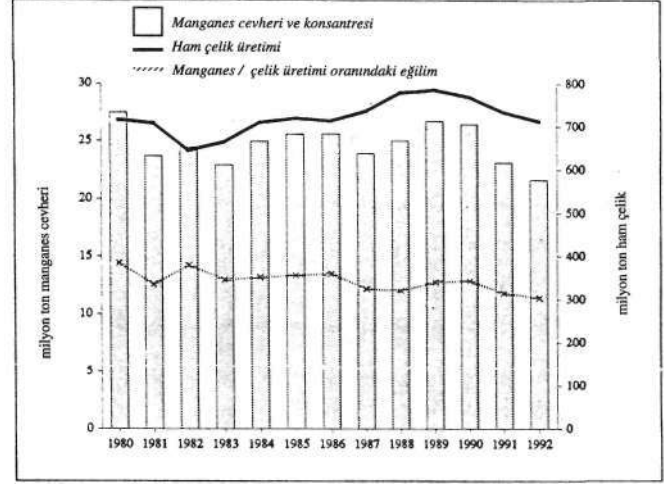
- D ÜNYA PİYASALARINDAN HABERLER

DÜŞÜK FİYATLARA RAĞMEN, YENİ MANGANEZ MADENLERİ AÇILIYOR^

Manganez madencileri 1990-92 arasında üretimi kısarak 1994 Martı'na kadar sinecek sözleşme dönemi boyunca % 17 tutarındaki fiyat indirimini kabul ettiler. Bununla birlikte, 80'lerin ortasındaki düzeyin hâlâ üzerinde olan fiyatlar, Avustralya, Filipinler, Brezilya ve Burkina Faso'da yeni maden işletmelerinin devreye alınabilmesi için yeterli oldu; ancak, Ukrayna ile Vanuatu'da açılacak yeni ocaklar ve mevcutların tevsiyatı da ertelendi. Brezilya'da açılacak yeni bir madenin 0,5 Mt/yıl'lık çıkartım kapasitesiyle planlandığı ve tüketim alanlarına yakın yerlerde bulunan daha küçük ölçekli ocak hazırlıklarının ise, 50-100 kt/yıl arasındaki kapasitelere ayarlandığı bildiriliyor. Dünya Mn cevheri ve konsantresi üretiminin 1992'de 22 Mt'un biraz altında gerçekleştiği ve bu tutarın 1989'da ulaşılan doruğun % 19 kadar altında kaldığı; üretim kesintilerinin kararlı olmadığı; G. Afrika'daki üretimin % 50, Avustralya'dakının % 43, Gabon'dakinin de % 40 oranında düştüğü ve Meksika ve Gana'da ise üretim artışları kaydedildiği açıklanıyor.

Mn bazlı ferroalaj (FeMn) üreticileri, hem eski doğu bloku ülkeleri ve Çin HC kaynaklı ucuz ihraç malları ile hem de batı ülkelerindeki aşırı kapasite fazlası ile karşı karşıya kaldılar. Japonya, Çin HC'nden ithal edilen FeSiMn ürünleri için, 1993'te antidamp vergiler getirdi. Herhangi bir ülkeye karşı böyle bir uygulamaya ilk defa giden Japon Hükümeti, batıdaki FeMn üreticilerinin endişelerini de yansıtıyordu. Japonya'daki FeMn üretici dernekten Ukrayna ve Rusya kaynaklı ithalatın büyümesinden de çekmiyor ve fiyatların 1990 başından bu yana alçalması, hem talep düşümlüğünün, hem de Çin HC ile doğu bloku kaynaklı ucuz malların zorladığı baskının göstergesi olarak kabul ediliyor.

Dünya Mn bazlı FeMn üretimi art arda 3 yıl alçalarak 1992'de 6,4 Mt'a düştü, 1991'deki üretimin de sadece 4,2 Mt'u FeMn'dan ve 2,5 Mt'u ise FeSiMn'den oluşuyordu. FeMn'de daha önemli bir ürün olmasına rağmen, FeSiMn 80'ler boyunca pazar payını önemi ölçüde arttırdı ve 90'ların başında, FeSiMn kapasite kullanımları açısından FeMn'ı geçti. 12 sıralarda, batı ülkelerinde yeni bir tesis kurulması tasarlanmadığı ve Brezilya'daki Maraba FeMn tesisi ile ilgili planların, 1995 sonrasına kadar rafa kaldırıldığı bildiriliyor. Mn talebindeki düşüklük, hem çelik üretiminin, hem de çelik üretimindeki birim Mn tüketiminin azalmasından kaynaklanıyor. Çelik üretimindeki eğilimler de, Mn tüketimi açısından özel

1980 - 1992 Manganez ve Çelik Üretimindeki Eğilim.

önemi olan bölgelere göre önemli değişiklikler gösteriyor. Örneğin, Doğu blokundaki birim Mn tüketimi batıdan hayli yüksek olduğu halde, Polonya ve Çekoslovakya dışında her yerdeki çelik üretimi, 1989'da ulaştığı doruğun yansına düşmüş ve artık modern teknikler kullanan Asya ve G. Amerika ülkelerinde ise, çelik talebi hızla büyüdüğü halde, birim Mn tüketimi azalmıştır.

"Doğu" kaynaklı rekabete ve büyüme ile gerileme dönemlerinin şokuna karşı en iyi savunma stratejisi olarak, Mn yatakları ile FeMn üretiminin entegrasyonu yaygın kabul görmektedir. G. Afrika'nın iki büyük Mn üreticisi olan ASSOMAG ve SAMANCOR ile bunların FeMn filiyalleri olan MATALLOYS ve FERALLOYS arasında uzun bir süredir dikey entegrasyon oluşmuştu; sonradan, Brezilya ve Hindistan'daki cevher ve FeMn üreticileri de aynı eğilime uydular. Ayrıca, 90'ların başında yaşanan yeni gelişmelerle birlikte, yeni ortaklıklar oluştu ve USINOR, yeni açılan SEAS FeMn tesisinin % 35 hissesini Brezilya'da CVRD'ye satarak, toz ve parça cevher ikmali için uzun vadeli bir sözleşme bağladı. ELKEM ve BHP, Groote Eylandt Mn cevherinin Norveç'deki FeMn tesisine şevki doğrultusunda uzun vadeli bir sözleşme bağlatarak, birbirlerinin % 49 hissesini takas ettiler. SAMANCOR'un da bir deniz aşırı FeMn üreticisi ile bağ kurmaya uğraştığı söyleniyor. Mn üreticileri, demir-çelik sanayisi dışındaki pazarlara açılabilir ve satışlarını takviye etmek için, ürünlerini çeşitlendirmeye de çabalyorlar. Öte yandan, Norveç'teki ELKEM ve G. Afrika'daki FERALLOYS gibi FeMn üreticileri, ürünlerini geliştirmek için granülasyon prosesleri uyguluyor ve genel olarak, batılı üreticilerin, Çin HC ile BDT kaynaklı düşük kaliteli mallarla rekabet edebilmeleri için, orta ve düşük karbonlu FeMn ürünleri üzerinde odaklanmaları bekleniyor.

- D ÜNYA PİYASALARINDAN HABERLER

DAMPINGLI SODAYA CEZA GELİYOR^m

Yeni araştırmalar, 1991' de düşen dünya soda külü üretiminin 1992' de tırmanarak 32,4 Mt' luk doruğa ulaştığını, talepte büyüme beklendiğini, kapasite artışlarının süreceğini ve üretimin 90' lı yıllar boyunca artacağını ortaya çıkardı.

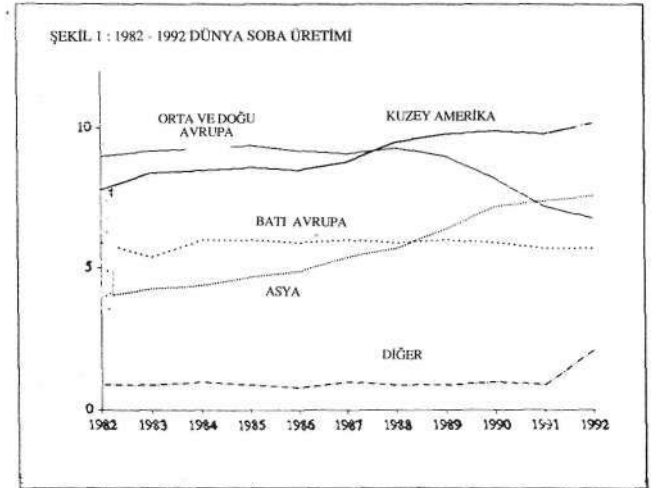
AT' daki üreticiler, ABD kökenli doğal soda ile D. Avrupa kökenli sentetik sodanın çok ucuz fiyatlarla ülkelerine girmesinden uzun bir süredir rahatsızlık duyuyorlardı. B. Avrupa' da gelişen sıkı rekabet koşulları, Almanya' nm cam sanayisindeki talep düşüklüğü ile birleşince, **Chemische Fabrik Kalk' m Almanya daki ve Solvay' in Belçika' daki tesisleri kapandı; Solvay' in Almanya' nm Heilbron kentindeki tesisinin de kapanma ihtimali belirdi.**

Dünyanın en büyük üreticisi olan ABD, diğer ülkelerdeki tek üretim tarzı olan sentetik soaa imaline kıyasla daha avantajlı olan maden yataklarından üretim yapması nedeniyle, uluslararası ticarete büyük ölçüde hakimdir ve Şekil' de görüldüğü gibi, K. Amerika' nın soda üretimindeki büyüme, hemen hemen bütünüyle ihracat eliyle sürüklenmektedir. Üç AT üreticisi arasındaki kartel işleyişinin faş olmasının ardından, ABD kökenli soda ithaline karşı uygulanan antidamping mevzuat da 1990 sonunda ilga edildi. ABD' nin 80' lerdeki en büyük pazarı olan Çin HC nde, iç talebin giderek artan ölçeklerde yerli üretimle karşılanmasıyla birlikte, ABD, Avrupa' daki fırsatlara heveslendi ve AT' a yaptığı ihracatı 1990' daki 50 kt' luk düzeyinden 600 kt' a yükseltmeyi başardı.

B. Avrupa' nm üreticileri, öte yandan, D. Avrupa kökenli ucuz sentetik malların rekabetiyle de yüz yüze kaldılar. Bir zamanlar çok büyük bir soda pazan olan BDT ile D. Avrupa' nm cam ve kimya sanayileri, günümüzün düzensiz piyasa koşullarında çalışmanın yarattığı gerilim altında dağılmağa başladı. Romanya, Polonya ve Çek C ndeki bazı tesislerin 1991' den itibaren kapanmaya başlamasına rağmen, iç talep hâlâ düşmekte ve Batı' ya ihraç edilmek için hazırda bekleyen çok büyük miktarda soda fazlası bulunmaktadır.

Bu büyük ve ucuz mal akışının AT piyasalarına vurduğu darbe, fiyatların 1992' den bu yana düşmesine yol açmış; AT üreticileri de, Avrupa Komisyonu' ndan, ABD ve bazı D. Avrupa ülkelerine karşı antidamping mevzuatın yeniden ihdasını ve müeyyide uygulanmasını istemişlerdir.

Dünya soda tüketiminin yarısından fazlasını soğuran cam sanayisinde, talep modellerinin değiştiği ve Asya ile G. Amerika' nm pazar hacimlerindeki genişlemenin, sanayileşmiş ülkelerdeki cam talebinin gerileyişyle oluşan açığı kapattığı açıklandı. Hem sodanın, hem de sodadan türetilen $NaSiO_3$ ' m zeolitlerle birlikte kullanıldığı deterjan imali gibi yeni uygulama alanlarında da büyüme umutları bekleniyor ve bu büyümenin deterjanlarda Na_3PO_4 kullanımının alçalmasını dengeleyebileceği bildiriliyor.

(1,2) : Bu haberler, Roskill Information Services Ltd.'in 29 ve 3 Haziran 1993 tarihli basın bültenlerinden derlenmiştir. Konuyla ilgili daha ayrıntılı bilgiler, aynı firmanın yayınladığı "The Economics of Soda Ash 1993" ve "The Economics of Manganese 1993" başlıklı raporlarda bulunmaktadır.

"2000'Lİ YILLARA DOĞRU LİNYİT SEKTÖRÜMÜZ"

Odamız tarafından düzenlenen "2000'li Yıllara Doğru Linyit Sektörümüz Sempozyumu" 14-15 Kasım'da yapıldı. Sempozyumun açılışına sektörde bulunan firma ve kurum yetkilileri ile ETK Bakanı Sn.Veysel Atasoy katıldı.

Linyit madenciliğinin bugünkü durumu, geleceği, linyit sektörünün ekonomideki yeri ve sorunlarının detaylı tartışıldığı ve 12 bildiri sunulan sempozyum panel ile son buldu.

Tebliğ sunumu sırasında oldukça yoğun tartışmalar yapıldı. Giderek artan kömür ithalatı, yükselen doğalgaz fiyatları, çok yakın bir gelecekte söz konusu olacak enerji darboğazı, kömür yakma teknikleri ve özelleştirme gibi pek çok konuda bilgi alışverişinde bulunuldu.

Sempozyumda sunulan 12 bildirinin bulunduğu "Bildiriler Kitabı" katılımcılara dağıtıldı. Sempozyumda işlenen konular şunlardır;

-Linyit madenciliğinin ülke ekonomisi içindeki yeri ve genel enerji içinde linyit arz talep dengesi,

- Çevrenin korunması açısından linyit kullanım hedefleri ve çevre üzerindeki etkileri,

- Kömürlerin iyileştirilmesi,

- Kömür yakma teknolojileri,

- Linyit üretim ve tüketiminde ithal kömür ve doğalgazın etkisi-enerji ve yakıt seçim kriterleri,

- Yürürlükteki yasalar yönünden linyit ocaklarının özelleştirilmesi,

-Linyit ocaklarının özelleştirilmesinin ülke ekonomisi açısından değerlendirilmesi.

İkinci gün gerçekleştirilen linyit madenciliğinin sorunlarının, sektördeki işletme verimliliğinin tartışıldığı panelin başkanlığını T.Madenciler Derneği Başkanı İsmet Kasapoğlu yaptı. Panelde konuşmacı olarak; Kütahya Milletvekili Ahmet Derin, ETKB APK Kurulu Başkanı Şefik Ozanözü, Odamız Genel Sekreteri Bülent Şentürk, T.Maden İşçileri Sendikası Genel Başkan Yardımcısı Nevzat Yavuz ve GEMAD adına Lütfi Çallı katıldılar.

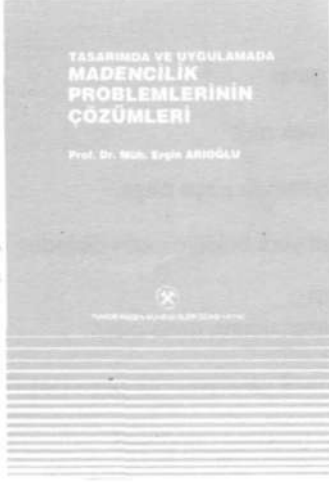
- Linyit rezervleri, kullanım imkanları ve arama politikaları,

-Linyite dayalı santrallardan enerji üretimi ve çevre,

- Hava ve çevre mevzuatı ve iklim değişikliği etkisinde linyitin yeri,

! YAYIN DÜNYASIN YAYIN DÜNYASI

Madencilliğimize önemli katkıları olacak "Tasarımda ve Uygulamada Madencilik Problemlerinin Çözümleri"; "Çözümlü Madencilik Problemleri" adlı yayının güncel problemlerle genişletilmiş yeni baskısı olup, bu kitapta Prof. Dr. Müh. Ergin ARIOĞLU, yumakların "uç" larını açığa çıkarıyor: Madencilikte karşılaşılabilecek kimi sorunları teker teker ele alıyor, bir probleme indiriyor, çözümünü gösteriyor. Soyut ilişkilerden yola çıkıyor, birimlerle ifade edilen somut sonuçlara ulaşıyor. Böylelikle öğrencilerin madencilik sindirmelerini kolaylaştırırken, maden mühendislerinin de her an gereksinim duyabilecekleri pratik yaklaşımları derli toplu sunmuş oluyor.

Sn. ARIOĞLU' nun yıllar içinde yoğun çabalar sonucu oluşan birikimlerini ve derlemelerini yansıtan bu kitaptaki örnekler, yazarın amacını aşacak biçimde, her koşulda geçerli mutlak doğrular ya da şablon çözümler olarak algılanmamalıdır. Çünkü ne madencilik üç beş problemin ezberlenmesiyle üstesinden gelenebilecek bir meslektir, ne de bu meslekte şablon çözümlere yer vardır. Dahası, birbirinin aynı iki madenin • olamayacağı; bilimin, gerek kuramlı, gerekse uygulamada durağan olmadığı, sürekli devinim içinde bulunduğu da unutulmamalıdır. Dolayısıyla, uygulamada karşılaşılabilecek sorunların üstesinden gelmede, bu kitaptaki çözüm yolları birer çıkış noktası olarak kabul edilmeli; ancak asıl kararlar, günün koşullarını ve söz konusu madenin özelliklerini dikkate alan araştırmalara dayandırılmalıdır. 359 sayfadan oluşan bu yeni yayın Odamızdan temin edilebilir.

EDERİ : Üye: 300.000 TL

Odamız tarafından 14-15 Kasım 1994 tarihinde Ankara'da düzenlenen 2000'li Yıllara Doğru Linyit Sempozyumu bildiriler kitabının satışı başlamıştır. Sektörün bugünkü yapısal durumunu, linyit kullanımı ve teknolojisi ile çevre boyutlarını, linyit üretim ve tüketiminde alternatif yakıtların etkisini ve son on yıldır kamuoyunda tartışılan ve bir türlü yasallaştırılmayan özelleştirme mevzuatını ve uygulamalarını içeren ana başlıklar altında linyit sektörünün sorunlarını ve çözüm önerilerini üreticiler, tüketiciler, araştırma kuruluşları, çevreciler gözüyle ele alan sempozyum kitabı, 232 sayfadan ibaret olup, isteyen üyelerimiz Oda merkezinden temin edebilirler.

Kitap Bedeli: Üye :300.000 TL

KİTLER VE ÖZELLEŞTİRME

TMMOB tarafından 23 ve 24 Temmuz 1993 tarihlerinde düzenlenen "Kit'ler ve Özelleştirme" konulu sempozyumda sunulan bildiri ve görüşleri içeren kitabın basımı yapılmıştır. Kitabı edinmek isteyen üyelerimiz TMMOB veya Oda merkezinden temin edebilirler.

EDERİ: 150.000 TL.

Bültenimizde daha önce çizgileriyle yer alan meslektaşımız **Nusret ÖZTÜRK** karikatürlerini "KARAKÖMÜR" adlı kitapta topladı. Meslektaşımızın yayınladığı bu karikatür-şiir kitabı ödemeli olarak aşağıdaki adresten 100.000 TL karşılığında temin edilebilir.

**Kitap İsteme Adresi
P.K.42 ZONGULDAK**

TMMOB SEKTÖREL RAPOR DİZİLERİ

TMMOB tarafından basımı yapılan sektörel rapor dizilerinden **Taşkömürü Raporu, Haliç Camialtı Alaybey Tersaneleri ile Petrokimya Sanayii ve Gelişimi** raporları hazırlanmıştır. Edinmek isteyen üyelerimiz TMMOB veya Oda Merkezinden temin edebilirler.

RAPOR EDERİ: 50.000 TL

OD A MT7 VAVINT ART POHE-NCTT FRF %20 İNDİRİMLİDİR

ŞÎİR». ŞÎİR ^ ŞÎÖL. Seher YILDIRM ŞÎİR_ ŞÎİR ^ ŞÜR.,

PAŞA VARDİYASI

Allahısmarladık ana,
Güle güle yavrum güle güle,
Allahısmarladık hanım,
Güle güle yiğidim güle güle,
Allahısmarladık yavrularım,
Güle güle baba güle güle,
Tanrım sana güç vere,
Ulusum memleketim iyi gün göre,
Güle güle.
Hasan-Ali-Yusuf-Adem-İbrahim,
Paşa vardiyasına,
Yetişin yetişin paşa vardiyasına,
Giyin tulumları,
Başınıza takın baretinizi,
Alın elinize azıkları, kazmaları,
Binin asansör denilen demir çanaklara,
İnin yedi kat yerin dibine,
Yürüyün yürüyün geçin dehlizleri lağımları,
Açın panoları
Yalnız başınızın üstündeki deniz dalgalarının,
Ve gelen giden vapurların sesini,
Arada bir azığının ortakçısı farelerin,
Kaçışını duyarsanız paşa paşa,
Yürüyün bata çıka lastik çizmelerinize yapışın,
Çamurların ağırlığını duymadan,
Yürüyün kilometrelerce paşa paşa,
Nere geldin bi dur!
Sürüngenler gibi yedi kat yerin dibine,
Gideceksin ocağının başına paşa paşa,
Bak domuz damına!
Senin emniyetin için sağlam yapılmıştır.
Sen sürün paşa paşa,

Bakma hava hortumlarına
Sağlam
Sağlam mı?
Ama nefes almak bir garip,
Acep geri dönsek mi?
Yöneticilere haber versek mi?
Verildi...
Sen sürün paşa vardiyasında paşa paşa,
Tehlike görülmedi.
Kilometrelerce yedi kat yedi büklüm yerin dibinde,
İşte damar önünde,
Vur kazmanı hızlı VUR....
Terin dökülsün kazmanın ucuna paşa paşa,
Üretim artacak,
Bu üretimden kimler nasıl yararlanacak paşa paşa?
Yedi kat yerin dibi,
Anında cehennemden betere donuverdi.
Yüz küsur yazgıdaşı kömür katık etti paşa paşa,
Nolur çıkarmayın bizi burdan,
Önümüz sürünerek geldik,
Anında kömüre çevriliverdik,
Yakın bizi ısının paşa paşa,
Üzülmeysin arkamda kalanlar,
Paşa vardiyasında giden,
Yalnız değiliz bizler,
Gitti nice koçyiğitler paşa paşa,
İşte paşa vardiyası,
Ana-oğui var diyesi,
Ayşe eşim var diyesi,
Çocuk babam var diyesi,
Eli kınalı Elif,
Yarın duvağım açılacak diyesi....
İşte paşa vardiyası....

ÇIK. J I...ÇIK. 1 i...(ç-II\ 11....

BÖYLE ÖLÜNMEZ

CELAL KABADAYI
MADEN MÜHENDİSİ

Meslektaşımız Celal Kabadayı'nın şiirlerini topladığı ilk şiir kitabını Odamızdan temin edebilirsiniz.

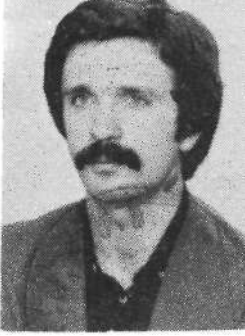
Ederi: 50.000TL

ML
AIDAT BORCU OLMAYAN
ÜY
İTİ

SI
:AN
İN

**SMMH BELGESİ
ALMAYAN
ÜYELERİMİZİN
FENNİ NEZARET,
PROJE VE FAALİYET
RAPORLARININ
ONAYI 1 OCAK
1995TEN İTİBAREN
YAPILMAYACAKTIR**

YITIRDIKLERİMİZ

Hikmet Arif ÇAĞLAYAN

1958 doğumlu Çağlayan, İTÜ'den 1980 yılında mezun oldu. 1992'ye kadar Çağlayan Makina San. ortaklarından olup, Maden Makinaları İmalatı, Cevher Hazırlama Tesis Planlama ve Ekipmanları İmalatı konularında çalıştı. 1992 sonrası İstanbul'da Teknik Müşavir olarak serbest çalışan meslektaşımızı 31 Ekim 1994 tarihinde Adapazarı'nda geçirdiği trafik kazası sonucunda kaybettik.

AZMİ HALULU

1324 doğumlu A. Halulu 1931 yılında Zonguldak Yüksek Mühendis Mektebi'nden mezun oldu. Maden Kömürü Türk A.S, EKİ ve TKİ'de çeşitli görevlerde bulundu. 1991 yılında meslekte 60.yılıni dolduran, Odamızın ilk Başkanı ONUR ÜYEMİZ'i 17 Aralık 1993 tarihinde kaybettik.

O. SELİM ÖZDEMİR

1931 Çankırı doğumlu Özdemir, 1951'de Zonguldak Maden Teknik Okulu'ndan mezun oldu. Mezuniyet sonrası Etibank Murgul Bakır İşletmesi'nde göreve başladı. Sırasıyla Etibank, Bilgin Maden Ltd. Şti., Hekimhan Demir, Adıyaman ve İskendurun Krom İşletmeleri'nde görev yaptı. Maden Yardım Komisyonu'nda çalıştı. 1977 yılında emekliye ayrıldı. Daha sonra özel şirketlerde çalışan ONUR ÜYEMİZ'İ 8 Kasım 1994'te kaybettik

YITIRDIĞIMIZ DEĞERLİ

ÜYELERİMİZİN,

AİLELERİNE,

YAKINLARINA,

ARKADAŞLARINA,

HAVZAYA

VE TÜM MADENCİLİK

CAMİASINA

BAŞSAĞLIĞI

DİLİYORUZ.

Ali Rıza GÜREL

1958 Kemah doğumlu A. Rıza Gürel, 1991 yılında ODTÜ'den mezun oldu. Meslektaşımızı 11 Ağustos 1994 tarihinde Muğla yakınlarında geçirdiği trafik kazasında kaybettik.

TMMOB

Maden Mühendisleri Odası Hdına
Sahibi ires Sorumlu yönetmeni:

Alpaslan ERTÜRK

Bülten Kurulu : Hasan Yılmaz, Ertuğrul Işık,
Muzaffer Gür, Oğuz Sönmezer

Yönetim Yeri : Selanik Cad. 19/3

Kızılay-ANKARA

Tel : (312) 425 10 80 Fax:(312) 417 52 90

- Ayda bir yayınlanır.
- O Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.
- O İmzalı yazılardaki görüş ve düşünceler yazarlarına aittir. Odayı ve Bülteni sorumlu kılmaz.
- O Yazarlara ücret ödenmez.

Dizgi-Mizapaj : Maden Müh. Odası

Baskı : Kozan Ofset

Tel:(312)341 14 27

